

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 20 fevral 2015-ci il Cümə № 39 (6067) Qiyməti 40 qəpik

Xəbər

Mülki Müdafiə
Qərargahının
rəisi rüşvətə
görə
tutuldu

yazısı sah.15-də

Gündəm

**Müsavatçı qardaşların
məhkəməsi keçirildi**

Fərəc Kərimli dövlət vəkilindən imtina etdi; Nemət Kərimli: "Məhbusun istədiyi vəkil gəlmirsə..."

Fərəc Sırac yazısı sah.4-də

**ABŞ-la yaradılacaq ortaq qurumun
konturları məlum deyil**

yazısı sah.9-də

Novruz ərəfəsində əfv olacaq

yazısı sah.7-də

**"Qurbətdəki BİZ" in ilk qonağı:
"Fransızlarda qadına sitayış var"**

yazısı sah.13-də

**"Özgeçana dəstək" kampaniyası
Azərbaycanda aranı qatdı**

yazısı sah.12-də

Politoloq:

**"Ermənistan hakimiyyəti
nevroz vəziyyətindədir"**

yazısı sah.11-də

**Hakimiyyətlə növbəti
görüşdə hansı mövzu
müzakirəyə çıxarılaçaq?**

yazısı sah.3-də

**Elnurun Türkiyədəki qələbəsi
Azərbaycanı coşdurdu**

yazısı sah.5-də

**Bu gün Lamiyə Quliyevanın
məhkəməsidir**

yazısı sah.5-də

**Xocalı soyqırımı ilə bağlı büyük
kampaniya başlayıb**

yazısı sah.9-də

**ATƏT PA-da Minsk Qrupunun
dəyişdirilməsi təklif olundu**

yazısı sah.2-də

Ölüm hökmü bərpa edilə biləmi?

yazısı sah.12-də

Müdafiə nazirimizin fəaliyyəti ilə bağlı ilginc detallar

ZAKİR HƏSƏNOV MÜHARİBƏ HAZIRLIQLARI İÇƏRİSİNDE

Azərbaycan ordusu hər an başlaya biləcək döyüş hazırlıqlarını artırır; nazir həftəçi 5 gün ön cəbhədəki hərbi hissələrə baş çəkir; beynəlxalq şərtlər Azərbaycanın lehinədir və Rusiyanın da Ermənistən cıqallığına sonadək dözmək fikri yoxdur...

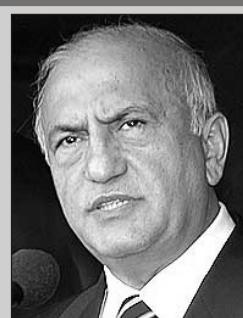

yazısı sah.6-də

Abbas Abbasov Azərbaycan xalqını aşağıladı

Erməniyönlü sayta müsahibəsində "Alver qanımızdadır" deyən RATİ-nin odioz üzvü "AzerRos" u əldə saxlamaq üçün son həmləyə hazırlaşır; Azərbaycanın Rusiyadakı səfirinin müavinindən Abbasovun ünvanına sərt ittihamlar gəldi

yazısı sah.8-də

**Əli İnsanov
türmədə
NIDA-çını
sağaltdı**

yazısı sah.7-də

**"A.M.A.Y.
Abdulla"
məhkəmədə
"danışacağam"
xəbərdarlığı etdi**

yazısı sah.7-də

**Aslan
Aslanovun həbs
etdirdiyi iş
adamından şok
məktub**

yazısı sah.10-də

Prezident yeni ABŞ səfiri ilə görüşdü

Prezident İlham Əliyev Amerika Birleşmiş Ştatlarının ölkəmizə yeni təyin olunmuş fövqələdə və selahiyətli səfiri Robert Sekutannı etimadnamosunu qəbul edib.

AzərTAC bildirir ki, səfir R. Sekuta fəxri qaroval dəstəsinin qarşısından keçib və etimadnamosunu prezident İlham Əliyevə təqdim edib. Sonra Azərbaycan prezidenti səfirlərə səhəbət edib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında ikitərəfli əlaqələrin müxtəlif sahələri ehətə etdiyi məmənunuqla qeyd olunub. Bu əlaqələrin regional əməkdaşlıq, təhlükəsizlik, terrorizmə qarşı mübarizə, enerji, nəqliyyat və digər sahələrdə daha da genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğu bildirilib.

Səfir R. Sekutannı ölkəmizdəki diplomatik fəaliyyəti dövründə ikitərəfli münasibətlərimizin uğurlu inkişafının davam edəcəyinə əminlik ifadə olunub.

Səhəbət zamanı Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin perspektivləri ilə bağlı məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Niyə məhz Almaniya və Türkiyə?

Almaniya hər iki münaqişə tərəfi ilə six əməkdaşlıq edir, Bundan əlavə, onun hazırlı üç həmsədr dövlət olan ABŞ, Rusiya və Fransa ilə yaxın əməkdaşlıq çərçivəsində AB-nin potensial imkanları və resurslarından, xüsusilə də Azərbaycan və Ermənistannı da üzv olduğu Şərqi Tərəfdaşlıq Programından effektiv şəkildə istifadə imkanları vardır. Bu təşəbbüsün çıxış edərkən sənət Almaniya kanseri xanım Angela Merkelin Ermənistannı və Azərbaycan arasındakı mövcud olan münaqişənin həllində öz ölkəsinin fəal rol oynamasında maraqlı olduğunu və buna hazır olması barədə bəyanatını xatırlatmaq istəyirəm.

Türkiyənin isə Qafqazda çoxəslik tarixi əlaqələri və təsir imkanları var ki, bunu yuxarıda adları çəkilən digər 4 ölkənin resursları ilə birləşdirmək tərəflərin qısa müddət ərzində sülh sazişini imzalamasına öz töhfəsini verə bilər. Ermənistannı Türkiyə ilə sərhədlerinin açılması və əlaqələrin yenidən qurulması istiqamətindəki danışqlarını, Türkiyənin isə bu normallaşma prosesinin Dağlıq Qarabağ probleminin həllindən asılı olmasıyla bağlı mövqeyini buna əlavə etsek, Türkiyənin həmsədrliyi bu baxımdan mentiqi və müsbət hesab edilə bilər.

Ona görə də ATƏT-in hazırlı sədri, Serbiyanın xarici işlər naziri cənab İvica Dacicən, eləcə də ATƏT Nazirlər Şurasından xahiş edirəm ki, bu təklifimi mövcud qaydalar çərçivəsində nəzəre alınsınlar.

ATƏT sədri, Serbiyanın xarici işlər naziri cənab İvica Dacic A.Quliyevin təklifinin müzakirə ediləcəyini bildirib.

Rusiya XİN-dən növbəti Qarabağ bəyanatı

Azərbaycan və Ermənistən qoşunlarının təmas xəttində gərginlik Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması prosesini yaxınlaşdırır. "Trend" in "Rossiya 24" televiziyalına istinadən verdiyi məlumatə əsasən, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Aleksandr Lukashov brifinqdə deyib.

Onun sözlerinə görə, qoşunların təmas xəttində baş verenlər təşviş yaradır və ATƏT-in bütün iştirakçı dövlətlərinin çalışdığı Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması prosesini yaxınlaşdırır: "Rusiya münaqişənin nizamlanmasında aktiv rol oynayır və bəs, təkcə həmsədrler deyil, həm də ikitərəfli təməslərdə edilir".

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- ➔ Ali məktəblər xarici dillər
- ➔ kompyuter kursları
- ➔ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- ➔ 1.C. mühəsibat - anbar - bank işi
- ➔ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- ➔ Sürəcülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel/Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-44

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «Iran» klinikasının yanında

Tel/Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

ATƏT PA-da Minsk Qrupunun dəyişdirilməsi təklif olundu

Bir qrup gənc Qubad İbadoğlunun hərəkatından istefa verib

Müsavat Partiyası başqanlığına sabiq namizəd, partiyadan kənarlaşdırılan Qubad İbadoğlunun təşəbbüsü ilə yaradılan Azərbaycan Demokratiya və Rifah Hərəkatının Gənclər üzrə Təşəbbüs Qrupunun sədri və təzvihçi birgə bəyanatla çıxış edib.

APA-ya daxil olan bəyanatda bildirilir ki, ADR-in tutdugu mövqə milli deyil, qərbyönümlü olduğundan hərəkatdan ayrılmış haqqında qərar veriblər: "Biz ADR hərəkatına qoşulan milletinə bağlı gənclər olaraq Azərbaycan Demokratiya və Rifah Hərəkatının yaradılmasında temel prinsiplərdən birinin də xalqımızın milli mənəvi dəyərlərini təbliğ etmək, həmin dəyərlərə xarici və yad elementlərin basqınsından qorumaq və sahib çıxmək kimi milli-ideoloji hədəflər olacağına əmin idik.

Lakin gedən proseslər hərəkatın milli-ideoloji baxımdan bizim milli-ictimai baxışlarımız ilə üst-üstə düşmədiyin göstərdi.

Biz həm də öz gizli maraqlarını güden, bu maraqları naminə bütün çirkin oyunlara gedən məlum dünya gücləri ilə yaxınlaşmayan, ancaq millətimizin milli-mənəvi iradesinə söykənən bir təşkilatda temsil olunmaq üçün ADR-i seçdik, amma bunun əksinə olaraq ADR Hərəkatının açıq qərbmeylli mövqeyi bizi bir dəha düşünməyə vadar etdi.

Bu səbəbdən biz elan olunmaq mərhələsini yaşıyan ADR hərəkatının iştirak, təşkilatlanma və quruculuq prosesində rəsmən ayrıldığımızı bəyan edirik".

Bəyanatı ADR Hərəkatının Gənclər üzrə Təşəbbüs Qrupunun sədri Xəyyam Məmməd, ADR Hərəkatının Gənclər üzrə Təşəbbüs Qrupunun üzvü Ceyhun Bəhrəmov, ADR Hərəkatının Gənclər üzrə Təşəbbüs Qrupunun üzvü Vüsal Isayev, ADR Hərəkatının Gənclər üzrə Təşəbbüs Qrupunun üzvü Asiman Əlili, ADR Hərəkatının Gənclər üzrə Təşəbbüs Qrupunun üzvü Əfqan Əhmədov imzalayıblar.

Xatırladaq ki, fevralın 21-i ADR-in təsis konfransı keçiriləcək.

ATƏT sədri İvica Dacic Azay Quliyevin təklifinin müzakirə ediləcəyini bildirib

Fevralın 19-da ATƏT PA-nın XIV qış sessiyasında qurumun Büro üzvü, Komitə sədri əvəzi Azay Quliyev həmsədrlik institutunu dəyişdirilməsi təklifi ilə çıxış edib. Musavat.com-un məlumatına görə, A.Quliyev deyib:

- Diqqətinizi 20 ilən artıq Bələ hesab edirəm ki, hər müddətdi ki, davam edən Ermenistan-Azərbaycan Dağılıq institutunun tərkibini nəzərdən keçirmeli və formatı digər iştirakçı dövlətlərin cəlb edilməsi ilə genişləndirməliyik. Bu baxımdan ən müasib ölkələrin Almaniya və Türkiyə ola biləcəyini nəzəra alaraq hər iki təklife çəkmək işəyirəm. MQ-nin uğursuzluğu bizi daha effektiv mexanizmlər və yeni yanaşmalar axtarmağa vadədir.

- Diqqətinizi 20 ilən artıq Bələ hesab edirəm ki, hər

şeydən önce biz həmsədrlik institutunun tərkibini nəzərdən keçirmeli və formatı digər iştirakçı dövlətlərin cəlb edilməsi ilə genişləndirməliyik. Bu baxımdan ən müasib ölkələrin Almaniya və Türkiyə ola biləcəyini nəzəra alaraq hər iki təklife çəkmək işəyirəm. MQ-nin uğursuzluğu bizi daha

Minsk Qrupunun hazırlı həmsədrlik institutunu "5-lük Sədrlər Şurası" ilə əvəzləyə bilərik.

Elmar Qasimov AFFA-dan istefa verdi

Azərbaycan Futbol Federasiyası (AFFA) Nizamnaməsinə əsasən, İcraiyyə Komitesinin üzvü AFFA-nın üzvü olan təşkilatların müvafiq bölgüsünə uyğun şəkildə seçilir.

Nizamnamənin 34-cü maddəsinin 2-ci bəndinə uyğun olaraq İctimai Futbol Təşkilatları İctimai Birliyi İcraiyyə Komitəsində 2 üzvə təmsil olunmalıdır. İcraiyyə Komitəsinin üzvü, Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasimov AFFA rəhbərliyinə ərizə ilə müraciət edərək, işlərinin çoxluğu səbəbindən İcraiyyə Komitəsinin üzvlüyündən istefa verdiğini bildirib və istefasının qəbul olunmasını xahiş edib.

Modern.az xəber verir ki, bu barədə AFFA məlumat yayıb.

Bununla bağlı, İctimai Futbol Təşkilatları İctimai Birliyi tərəfindən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanovun İcraiyyə Komitəsinin üzvlüyündən istifa etməsi ilə bağlıdır. İcraiyyə Komitəsinin üzvü, Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasimov AFFA rəhbərliyinə ərizə ilə müraciət edərək, işlərinin çoxluğu səbəbindən İcraiyyə Komitəsinin üzvlüyündən istefa verdiğini bildirib və istefasının qəbul olunmasını xahiş edib.

Modern.az xəber verir ki, bu barədə AFFA məlumat yayıb.

Bununla bağlı, İctimai Futbol Təşkilatları İctimai Birliyi tərəfindən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanovun İcraiyyə Komitəsinin üzvlüyündən istifa etməsi ilə bağlıdır. İcraiyyə Komitəsinin üzvü, Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasimov AFFA rəhbərliyinə ərizə ilə müraciət edərək, işlərinin çoxluğu səbəbindən İcraiyyə Komitəsinin üzvlüyündən istefa verdiğini bildirib və istefasının qəbul olunmasını xahiş edib.

Buna görə də vizaların elde edilməsi ilə əlaqədar vizaların verilməsində və ya İstanbul müraciətin göndərilməsində müeyyən yubanmalar yaranı bilər.

Azərbaycan vətəndaşlarına vizaların verilməsinə hazırlıda İstanbulda yerləşən prosessinq mərkəzində baxılır. Səfirlilik vizaların verilməsi məsəlesi üzrə yenilikləri izləməyi tövsiyə edir.

Britaniyanın Bakıdakı səfirliliyindən viza xəbərdarlığı

öyük Britaniyanın Bakıdakı səfirliliyi Azərbaycan vətəndaşlarına vizaların verilməsində mümkün yubanmalarla bağlı məlumat yayıb. "Trend" in səfirliliy istinadən verdiyi məlumatda görə, İstanbulda güclü qar yağıması nəticəsində onlarla şəhərə, o cümlədən Bakıya bir sira reyslər ləğv edilib.

Buna görə də vizaların elde edilməsi ilə əlaqədar vizaların verilməsində və ya İstanbul müraciətin göndərilməsində müeyyən yubanmalar yaranı bilər.

Azərbaycan vətəndaşlarına vizaların verilməsinə hazırlıda İstanbulda yerləşən prosessinq mərkəzində baxılır. Səfirlilik vizaların verilməsi məsəlesi üzrə yenilikləri izləməyi tövsiyə edir.

Vəzifə istəyən alımlar və yaş həddi qoyulacaq

zərbaycanda dövlət elmi müəssisə və təşkilatlarında çalışan elmi işçilərin inzibati vəzifə tutmalarına görə yaş həddi müyyən ediləcək. Milli Məclisdən "Trend" e verilən məlumatda görə, bu məsələ yeni hazırlanın "Elm haqqında" qanun layingindən öz əksini tapıb.

Layihəyə əsasən, həmin yaş həddi dövlət tərəfindən müeyyən ediləcək.

Hazırda Azərbaycanda dövlət elmi müəssisə və təşkilatlarında çalışan elmi işçilərin inzibati vəzifə tutmalarına görə yaş həddi tətbiq edilmir.

Qeyd edək ki, Əmək Məcəlləsinə əsasən, dövlət büdcəsinən maliyyələşən müəssisələrdə çalışmanın yaş həddi 65-dir. Lakin bu, elmi tədqiqat müəssisələrində çalışınlara şamil edilmir.

Leyla Yunusun Hüquqlarını Müdafia Komitəsi onun azadlığa buraxılmasını tələb edir

Leyla Yunusun və digər siyasi məhbəslərin hüquqlarını Müdafia Komitəsi hüquq müdafiəcisinin həbs müddətinin uzadılması və ona qarşı digər qanunsuzluqları qətiyyətli pisleyir. Komitənin bəyanatında L.Yunusun Azərbaycanın vətəndaş cəmiyyətinin inkişafında müstəsnə xidmətləri, çoxlu sayda siyasi məhbəsən azadlığın əməyinin olması qeyd edilir.

Xatırladılar ki, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi L.Yunusun işinə prioritet qədər baxmaq haqqında qərar qəbul edib.

Həmçinin bəyanatda L.Yunusun həyat yoldaşı, tanınmış alim və politoloq Arif Yunusun qanunsuz hebsinə toxunulur.

Leyla Yunus 2014-cü il iyulun 30-da həbs olunub. O, dövlətə xəyanətdə və bir sıra iqtisadi cinayətlər törətmədə ittihəm olunur. L.Yunus ittihəmləri rədd edərək onları siyasi motivli sayır.

«Amnesty International» L.Yunusu "vicdan məhbəsu" kimi tanıb.

□ "Turan"

ARDNS Bakıda 30 minədək evi sökülmə

"Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti tərəfindən (ARDNS) qanunsuz evlərin sökülməsi ilə bağlı məhkəmələrə minlərlə müraciət olunub".

Yazarımız Tofiq Yaqqubluya Azadlıq!

Marsda ucuz torpaq sahəsi

Biz deyəndə ki, Azərbaycan cəhənnəm kimi yerdir, yapçıların acığına gelir. Yəni cəhənnəm olduqca pis yerdir, Azərbaycanı belə pis yərə oxsatmaq insafsızlıqdır. Bəs cəhənnəm niyə pis yerdir? Ona görə ki, orannı sakinləri sonsuzluğa qədər qır qazanlarında qaynaqlaşdır. Orada adam olüb canını qurtara bilmir.

Adam qır qazanında bir-iki bugum poqqapoqla qaynadiqdan sonra rəhimil və bağışlayan Allah yenidən onun üzərinə isfahaca dəri çəkir və adam yenidən qaynayan qır tiyanının içində yerləşdirilir. Bu, əbədi olaraq belə davam edəcək. Bildiyiniz kimi, adamlar heç vaxt kefin-dən intihar etmir. Adam gərək Xədicə İsmayılin ölüm həddine çatdırıldığı Tural Mustafayev kimi ölüm həddinə çatdırılsın ki, o da həyatla vidalaşmağa qərar versin. Bütün dövlət idarələrinin və məmurlarının ölüm həddinə çatdırıldığı insanlar Koroğlu körpüsünə çıxıb intihar etmek istəyirlər, lakin çox humanist dövlətçiliyimiz həmin körpünün böyrünə keşikçilər qoyub və heç kəsi intihar etmək üçün bu körpüye dırmaşmağa qoymurlar. Hərgah kimse buna cəhd eyləsə, süsünün dalına bir yaxşı dumbuz iləşdirib şobəyə aparırlar. Yəni hər şey cəhənnəmdəki kimidir, adam istəsə də ölməyə qoymurlar. Belə isə, yapçılar nəyə etiraz edirlər başa düşə bilmirəm.

İndi desəm ki, ölkəmizde mehkum olunmuşların çox önemli hissəsi dələduzluq və firildaqcılıq yolu ilə başqalarının külli miqdarda pulunu mənimseyənlərdir və bunun günahları da məhz iqtidardır, yapçılar yənə etiraz edəcəklər. Getirdikləri argument də bu olacaq ki, YAP-in dələduzluğunu və firildaqcılığı təbliğ və təşviq etdiyini görən olubmu? Əslində bu, çox mənasız və vecsiz arqumentdir. Necə ki, mən Azərbaycanı cəhənnəmə bənzədəndə onlar deyirlər ki, göstərin görünüm harada qır qazanları qaynayır, eger bura cəhənnəmdir. Nə fərqi var e, qır qazanı olmasın, Koroğlu körpüsü olsun.

İndi iqtidarin ölkədə firildaqcılığa və dələduzluğa görə niyə cavabdeh olduğunu deyim. Statistika göstərir ki, dələduzların külli miqdarda pulunu mənimseyənlərdir və adamların böyük eksəriyyəti irili-xirdə müxtəlif dövlət məmuru vəzifelərinə düzelmək istəyən vətəndaşlardır. Necə fikirlərsiniz, həmin firildaqcılar adamları onlara Marsda torpaq sahəsi verəcəkləri bəhanəsi ilə və ya Xankəndinə icra başçısı qoyduracağı qılığı ilə aldada bilərdilərmi? Əlbəttə ki, yox. Firildaqcılar dillərini nə qədər şirin, vədlerini nə qədər yağılı, andlarını nə qədər inandırıcı etsələr də heç kəsi təleyə sala bilməyəcəkdilər. Çünkü təklif olunan şey real deyil. Amma adamlar görendə ki, tanışdıqları adamlar lazımi miqdarda rüşvet verdikdən sonra çoxdan həsrətində olduğu vəzifənin vəsline çatırlar və bu yol olduqca real yoldur, onda çox həvəslə firildaqcıların toruna düşürər. Bəs ölkədə belə məhitin yanmasına kim cavabdehdir. Əlbəttə ki, YAP iqtidarı. Bu ölkədə deputat mandatından tutmuş rayon mərkəzində parkı yüzüncü dəfə abadlaşdırmaq tenderi pulla satılırsa, vəzifəyə düzelmək üçün firildaqcıllara pul vermiş adamlar birinci növbədə YAP iqtidarinin qurbanlarıdır. Mən İrlandiyani, Finlandiyani, Fransanı və s. bu tip ölkələri bir qıraqa qoyub, qonşumuz Gürcüstanı götürürəm. Bu ölkədə firildaqcıların olmadığını demirəm, amma orada rüşvet müqabilində yağılı vəzifəyə işə düzəlmək firildaqcılığı mövcud deyil. Bu firildaqcılıq növü üçün gərekən münbit şərait M.Saakaşvili hakimiyyətə gələndən sonra qısa müddət ərzində qaziyib tarixin zibilliyyinə qırmıladı. Əger indi Gürcüstanda kimsə dediyim firildaqcılıq zəminində kimise tora salmaq istəsə, onun üzünə elə baxarlar ki, sanki Marsda ucuz torpaq sahəsi təklif edir.

Amma bizdə ele olur ki, adamin üzünə sanki Marsda ucuz torpaq sahəsi təklif edilmiş kimi baxılır. Əger desəm ki, filankəs filan vəzifəyə bir qəpik vermədən, filan bölgədən olmadan və yuxarıdakılardan heç kimin qohumu olmadan təyin edilib, adamin üzünə lap Marsdan gəlmisin üzünə baxan kimi baxarlar.

Gündəm

Prezident Administrasiyasının şöbə müdürü Əli Həsənovla siyasi partiya sədrlerinin ikinci görüşündə növbəti görüşlərə müzakirovi üçün konkret mövzunun əvvəldən təklif və müəyyən edilməsi barədə razılıq əldə olunur. Qeyd edək ki, Əli Həsənovla görüşdə iştirak edən partiyalardan səkkizi eyni blokda - "Azadlıq-2015" seckii blokunda təmsil olunur. Blokun növbəti görüşdə Qarabağ, siyasi məhbuslar, yoxsa seckilər mövzusundan hansının müzakirə çıxarılmasını istədiyini aşadırdıq.

Blokda təmsil olunan Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Əli Həsənov bildirdi ki, hər bir görüşdə prioritet mövzusu olacaq. Ancaq digər ictimai-siyasi məsələlərə toxunulması da istisna edilmir: "İşə adını çəkdiyiniz vacib mövzular, işə partiyaları məraqlandıran bütün məsələlər prinsip etibarilə qaldırıla bilər. Amma belə bir razılıq var ki, hər görüşdə konkret aparıcı mövzuzu qoyulsun. "Azadlıq-2015" seckii blokunun Siyasi Şurasının 18 fevralda keçirilən toplantısında Prezident Administrasiyasının təmsilçisi ilə siyasi partiyaların görüşü, görüş etrafında yaranmış vəziyyət müzakirə edilib. Proses ümumən pozitiv dəyərləndirilib. Habelə prosesin ölkədə siyasi qüvvələr arasında dialoq mühitinin yaradılması və reallaşması ilə bağlı tərəfinin dərinleşdirilməsi məqsədəyənşün sayılmışdır. Toplantıda PA və siyasi partiyalarla növbəti görüşün əsas tematikasının seckii islahatına həsr edilməsi təklifi rəsmiləşdirilməsi və təklifi təşkilatçılarla göndərilməsi barədə qərar qəbul edilib. Bu məsələ ilə əlaqədar prosesdə tərəf olan siyasi partiyaların ayrıca görüşünün keçirilmesi də maraqlı sayılıb və bu istiqamətdə məsləhətləşmələr aparılması faydalı hesab edilib".

Blokun digər üzvü Vətəndaş və İnkışaf Partiyasının sədri Əli Əliyev isə bildirdi ki, növbəti dialoqda onun "Azadlıq-2015" seckii bloku adından danışmaq səlahiyyəti yoxdur: "Bizim partiya mövqeyimizə gəldikdə, onu deyə bilərəm ki, bir neçə gün əvvəl blok təsisçiləri adından prezidentə, binci

baş tutub. Bizim bu mövzu cari gündəliyimizin bir hissəsidir. Digər 2 mövzu isə aktualdır. İstenilən biri etrafında dialoq qarşılıqlı faydalı olabilir".

Əli Əliyev Milli Şuranın həkimiyətlə siyasi partiyaların görüşünü siyasi şou adlandırmaşına da münasibət bildirdi:

ifadə edə bilər. Hamının eyni cür düşünməsi mümkün deyil. Bəyanatla gəldikdə isə, evvelki mövqedən bir qədər korrekt fikirlər ifadə edilib. Bundan əvvəl o prosesdə müxalifətin olmadığını deyən tərif, indi mövqeyinə fərqli baxır. Görüş tərəfləri arasında hamının qeyri-müxalifət olduğunu

Hakimiyət və növbəti görüşdə hansı mövzü müzakirəyə çıxarılaçaq?

"Azadlıq-2015" bloku təklif irəli sürdü

rinci xanıma və başqa bir "Milli Şuranın bu mövqeyini instansiaya siyasi məhbus bölmüşürəm. Əvvəla, onların problemi ilə bağlı məktub mövqə ifadə etmək haqqını göndərmişik. Siyasi məhbus tanıdığını bildirirəm. Həm, mövzusunda müzakirəmiz xüsusən də siyasi subyektlər hörməti Əli Həsənovla artıq istenilən prosesə münasibət nu daha iddia etmirlər. Bu araq onların pozitiv inkışafıdır. Prosesin özüne verilən qiymətlə qəti razı deyiləm. İctimai etimadın azaldılması üçün göstərilən cəhddir. Öz tərimdən deyə bilərəm ki, iqtidar rəsmisi, hörməti Əli Həsənov ile əsasən fəal partiyalar arasında keçirilən görüşü yüksək qiymətləndirirəm. Bu son 10-15 ilin ən vacib siyasi temasıdır. Fikrincə, tərəflər, ilk növbədə iqtidar siyasi iradə və ardıcılıq nümayiş etdirse, demokratianın inkışafi baxımından yeni siyasi dövrün iştirakçısı və tərəfi olacaqıq.

Kimlərə hesab edirək ki, prosesin pərdəxərasını yalnız onlar bilir, dərindən yanılırlar. Bu görüşlər, bütövlükde proses qarşılıqlı maraqlara xidmət edir, qarşılıqlı münasibətlərin yeni keyfiyyət səviyyəsinə yüksəltmək şansına malikdir. Kimlərinə özünütəcrid siyasetini bölmüşmürük və inkarçılığı məhsuldar siyasi taktika hesab etmir. Xarici müdaxilənin aləti olmaqdansa, öz vətəndaşlarımızın apardığı prosesdə yer almaq o quruma da, cəmiyyətə də fayda vermiş olardı".

Vahid Mustafayevə ağır itki

ANS Şirkətlər Qrupunun rəhbəri Vahid Mustafayevin anası Naxış Mustafayeva dünyasını dayışib. Qeyd edək ki, mərhumə 1940-ci il yanvarın 18-də Şəkidə anadan olmuşdu. Xatırladaq ki, Naxış Mustafayeva həm də Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Mustafayevin anasıdır.

"Yeni Müsavat" həmkarımıza başsağlığı verir və mərhuməyə Allahdan rəhmət dileyir.

Naxış Mustafayeva

Şəmsiyyə Bəylərqızının səhhəti pisləşib

Həbsde olan yazıçı-publisist, İranın Azərbaycandakı sabiq səfiri Əfşar Süleymanının həyat yoldaşı olmuş Şəmsiyyə Bəylərqızının səhhəti kəskin pisləşib. Bu haqda müsavat.com-a onun yaxınları məlumat verib. Xəbərdə bildirilir ki, Şəmsiyyə Bəylərqızının onurğa sütununda ciddi problem yaranıb və hazırda normal yerimək imkanlarını itirib: "Faktiki olaraq o yeriyə bilər, belində yırtıq əmələ gəlib, əsəbləri tamamilə pozulub, ciddi müalicəyə ehtiyacı var. Onun bu problemi həbsxana şəraitində aradan qalxa bilmez. Çünkü ağır əmlaliyyata ehtiyacı var. Biz onun azadlığa buraxılması üçün əvvəl ərizəsi hazırlayıraq. İnanıraq ki, humanist prezidentimiz növbəti əvvəf fermanında onu da azad edəcək. Şəmsiyyə Bəylərqizi həbs olunan gündən körpe övladı da sahibsiz qalıb".

Qeyd edək ki, Ş.Bəylərqizi keçmiş həyat yoldaşı Ə.Süleymanının onun mülküni və pulunu mənimseməsi iddiası esasında tutulub. Ş.Bəylərqizi isə bu ittihamları qəbul etmirdi.

Şəmsiyyə Bəylərqizi

"Hər şey zamana və havadarlara bağlıdır..."

Arzu Nağıyev: "Ermənistanda rejim dəyişikliyi mümkünür, ancaq yaxın vaxtlarda gözlənilmir..."

Arzu Nağıyev

Ermənistanda başlayan siyasi gərginlik həkimiyət dəyişikliyinə səbəb ola bilər. Bir sırada ekspertlər görə, Sərkisyan hökuməti daxildə dayalarını ciddi şəkildə itirib. Son olaraq milyarder Sarukyanla onun arasında başlayan qarşılıqlı ittihamlar siyasi sferaya transfer olunub.

Ancaq Ermənistən müxalifətinin fevralın 20-ne təyin etdiyi aksiya iki gün əvvəl təxire salınıb. Erməni milyarder Karapetyan Rusiyadan İrevana gələrək Sərkisyanla Sarukyan danışqlarda vasitəciliy edib ve nəticədə 20 fevral mitinqi təxire salınıb. Ancaq aksiyanın təxire salınmasına baxmayaraq bir sırada ekspertlər görə, Sərkisyan qarşı ciddi müxalifə formalılaşdırıb və bu proses həkimiyət dəyişikliyinə getirəcək.

"Trend" informasiya Agentliyinin direktor müavini, politoloq Arzu Nağıyeva görə, bir sıra səbəbələr Ermənistanda siyasi gərginliyin artmasını şərtləndirir. Politoloq bu prosesin Gümrük dəki hadisədən sonra başladığını düşünür. "Birincisi, 102 sayılı bazada Permyakov məsələsi baş verəndə Rusiya haqqında kəskin ifadələrin işlənməsi, rusların Ermənistandan qovulması, bazarın bağlanması məsələsi gündəmə geləndə artıq bunun iqtidar-müxalifət qarşılumasına gələcəyi və bundan da həkimiyət dəyişikliyində istifadə ediləcəyi aydın idi. Hətta Rusiya prezidenti öz zəngi ilə bu barədə Sərkisyanı xəbərdar etdi və xalqı sakitleşdirməsə, ciddi fəsadların baş verəcəyini bildirdi".

İkinci məqam isə A.Nağıyevin fikrincə, Ermənistanda Qarabağ klanı ilə bağlı gərginliyin artması oldu: "Rejimsiz 100 il" qeyri-hökumət təşkilatının Dağlıq Qarabağ ərazisində keçirmək istədiyi tədbirin qarşısı ordu və polis qüvvələri tərəfindən çox böyük qəddarlıqla alındı və bunun nəticəsi kimi cəmiyyətdə "qarabağlı" və "qeyri-qarabağlı" məfhumu yarandı. Məlumdur ki, Sərkisyan və onun komandası əslən Qarabağdandır, bu məsələ isə artıq başqalarını qıcıqlandırır. Daha bir məsələ isə "erməni soyqırımı" ilə bağlı yaranmış vəziyyətdir. Məlumdur ki, bu il ermənilərin dönya qarşısında daim ortaya qoymaşa çalışıqları "soyqırım" məsələsidir. Sərkisyan ele düşünürdü ki, Fransa və digər dövlətlərin dəstəyi ilə Türkiyəni bu məsələni tanımağa vədar edəcək və xalq qarşısında göründüyü öhdəliklərdən biri və ən vacibini yerinə yetirməyi olacaq. Bu da alınmadı, sərhədlər açılmadı, "soyqırım" tanınmadı".

A.Nağıyevin fikrincə, Qarabağ münaqişəsində də heç bir irəliləyiş əldə olunmaması, münaqişənin uzanması indiki hökumət üçün uğursuzdur. Ekspertin sözlərine görə, Sərkisyan iqtidarı artıq nə Rusiyani, nə də Qəribi qane edir: "Bu məsələlər həll edilməyəcəyi təqdirdə Sərkisyan rejiminin süqutu sürətlənəcək. Hər şey zamana və havadarlara bağlıdır"...

Hazırkı erməni müxalifətinin imkanlarına gəlinəcə, ekspertin sözlərinə görə, müvafiq qərar olduqdan sonra Sərkisyanı həkimiyətdən endirmək üçün Ermənistanda lazımi silahlı və gürcrəpler mövcuddur: "Ermənistanda inqilab edib, həkimiyəti dəyişmək üçün bu gün ən yaxşı yol maliyyə və silah gücüdür. Sərkisyan rejiminin əleyhine olan, həm Ermənistanda, həm də ölkə xaricində silahlı və maliyyə vəsaiti olan qüvvələr var. Düşünürəm ki, havadarların dəstəyi ilə bu mümkünür, ancaq yaxın vaxtlarda bunun baş verəcəyi gözlənilmir".

□ KƏNAN

İslam dinində titullar

Seyxlər, müftilər, qazilar, axundlar, imamlar sadə müsəlmanlardan üstün zümrə sayılır...

Son günler Yerin fırlanması ilə bağlı ərəb din adamının - şeyxin iddiası ilə başlayan mübahisələrə şahid oluruq. Demək olar ki, ek-sən yazarlar bu mövzuya münasibət bildirib və qəribə də olsa, Yerin fırlanmadığını iddia edən ərəb şeyxini müdafiə edənlər də tapılıb.

Ancaq mövzumuz bu deyil. Dəyərlərə olanı təqyası daha çox olan kəsdir" ("Hücurat" surəsi, 13). İslama görə, bəndə ilə Allah arasında vasitəçi yoxdur. Bəndə birbaşa dua və ibadətlərlə Allaha üz tutur, bəndəlik vəzifələrini yerinə yetirir, dua və istəklərini bildirir. Peygəmbərlər, imamlar, övliyalar, şahidlər kimi Allaha daha yaxın bəndələr diğər insanlar üçün dua edə, onları təvəssütlə edilər bilir. Lakin bütövlükde dində vasitəçi şəxslər, imanına görə bőlür. "Şübəhəziz, xristianlıqla olduğu kimi din xədimləri anlayışı mövcud deyil.

Ondan başlayadı ki, İslam dinində xüsusi ruhani, din xadimi zümrəsi yoxdur. Qurani-Kərim insanların dərəcəsinə yalnız imanına görə bőlür. "Şübəhəziz, xristianlıqla olduğu kimi din xədimləri anlayışı mövcud deyil.

Fevralın 19-da Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Müsavat başqanının həbsdəki müavini Fərəc Kərimli və onun qardaşı Sirac Kərimlinin məhkəməsi oldu. Kərimli qardaşlarına dəstək olmaq üçün məhkəmə binasının önünə çoxlu sayıda insan toplamışdı.

Prosesə gələnlər arasında Müsavat başqanı Arif Hacılı və partiya rəhbərliyi də var idi. İlk olaraq Sirac Kərimlinin məhkəməsi başladı. Saat 14:00-da başlayan prosesde Daxili İşlər Nazirliyi Baş Müteşəkkil Cinayətkarlıqla Qarşı Mübarizə idarəsinin əməkdaşı **Qismət adlı şahid** ifadəsi verdi. O, müsavatçı gençin həbsində eməliyyatçı kimi iştirak etdiyini qeyd etdi: "Biz bu barədə əvvəlcədən məlumat verilmişdi. Sirac Kərimlini Səbəylə rayonu erazisindəki bir kafedə saxladıq. Əməliyyatda 3 nəfər iştirak edirdi. Mülkü formada idik. Kafenin qarşısında çoxlu sayıda insan var idi. Hal şahidlərini də mən tutdum. Sirac Kərimli həbs olunduğu zaman müqavimət göstərmədi. Onun maşınını mən idarəyə getirdim. Üzərində baxış keçirildi. Köynəyinin sol döş cibindən sellofana bükülmüş heroin aşkar olunaraq götürüldü. O, narkotik maddənin ona məxsus olduğunu bildirdi. Onunla heç bir şəxsi düşmənciliyim yoxdur. İştintaq zamanı verdiyim ifadələri təsdiq edirəm".

Daha sonra ardıcılıqla şahid dövlət ittihadçısı, vəkil və hakimin suallarını cavablandırı.

Hakim Əhməd Quliyev S.Kərimlinin şəxsi avtomobilinə harada baxış keçirilməsi barədə sual verdi. Əməliyyatçı idarədə baxış keçirildiyini və heç nə aşkar olunmadığını söylədi.

Müdafia tərəfinin vəkilini Nəmet Kərimlinin bəzi suallarından isə şahid yayın, başqa məsələlərdən dənisiydi. Bu səbəbdən vəkillə şahid arasında nəzərləşmə yoxdur. Sonda hakim müdaxilə etməti istədi.

Proses zamanı digər şahid, müsavatçı gençin həbsinə rəhbərlik etmiş əməliyyatçı Vidadi Məmmədovun məhkəməye gəlmədiyi məlum oldu. Hakim Əhməd Quliyev buna öz kəskin

Müsavatçı qardaşların məhkəməsi keçirildi

Fərəc Kərimli dövlət vəkilindən imtina etdi; **Nəmet Kərimli: "Məhbusun istədiyi vəkil gəlmirsə..."**

etirazını bildirdi: "İndiyə qədər dəfələrlə Vidadi Məmmədovun prosesə gəlməsi üçün ona məlumat vermişik. Amma görünüşü kimi, yəni gəlməyib. Görünür, burada ifadə vermək istəmir. Mən onun növbəti prosesə məcburi şəkildə getirilməsi barədə qərar qəbul edilməsini dərhal qəbul edirəm".

Hakimlərin kiçik müşavirəsindən sonra Vidadi Məmmədovun məhkəməyə məcburi gətilməsi barədə qərar qəbul edildi.

Sonra Ə.Quliyev S.Kərimlinin ifadə verməsini istədi. Lakin müdafia tərəfinin vəkilini Nəmet Kərimli şahidlərin ifadələrinin

bitməsindən sonra hüquqlarını müdafiə etdiyi şəxsin ifadə verəcəyini məhkəmə heyətinin diqqətinə çatdırıldı.

Bu səbəbdən hakim növbəti prosesin fevralın 27-də, saat 16:30-da olacağını elan etdi. Növbəti proses ifadə verməyən sonuncu şahid Vidadi Məmmədovun dindirilməsi ilə davam edəcək.

***

Daha sonra digər zalda Fərəc Kərimlinin məhkəməsi oldu. Proses saat 15:00-a təyin edilsə də, yubadıldı. Bir saatdan sonra başqan müavininin məhkəməsinin fevralın 25-ne təxire salıldığı məlum oldu. Səbəb ki-

olmuşdu. Lakin iş məhkəməyə getdi. Prosesin təyin olunduğu gündən faktiki olaraq, xəbərim olmadı. Məhkəmə günü günorta saatlarında məlumat verdilər. Qanunvericiliyə əsasən, məhbusun istədiyi vəkil gəlmirsə, dövlət tərəfindən vəkil təyin olunur. Fərəc Kərimli də dövlət vəkilindən imtina edib. Ona görə də təxire salındı. Növbəti proses kimi order götürüb məhkəməyə çıxacam".

Xatırladıq ki, Fərəc Kərimli 2014-cü il iyulun 23-də həbs edilib. Bundan bir neçə gün qabaq - iyulun 17-də isə onun qardaşı Sirac Kərimli tutulub.

Her iki qardaş Cinayət Məcəlləsinin 234-cü (qanunsuz olaraq narkotik vasitə əldə etmə, saxlama, gəzdirmə) maddəsinə əsasən ittihad edilir. Maddə üzrə qardaşları 7 ilən 12 ilə qədər azadlıqdan məhrum etmə cəzası gözləyir. Fərəc və Sirac qardaşlarının müdafiəciliyə həbsləri siyasi motivlərə bağlayır. Kərimli qardaşlarını nüfuzlu yerli və beynəlxalq təşkilatlar "vicdan məhbusu" kimi tanıyırlar.

□ Cavansir ABABSLI
Fotoşalar müəllifindir

manlı dini bürokratiyisinin rəsmi rəhbəri hesab olunmağa başlayıb. Bütün qazilər, müftilər və müdərrisler Şeyxülislama tabe etdirilib. Şeyxülislamlar birbaşa Sultan tərəfindən təyin olunurdu. Şeyxülislam təyinatı xüsusi bir mərasimle həyata keçirilir və birbaşa Sultan özü seçdiyi şəxşa vezifəni təklif edir, qəbul etdiyi təqdirdə, qəbul etdikdən sonra isə yeni Şeyxülislama Fərvəi Beyza adlanan kürk geyindirilmiş. Şeyxülislamın əsas vezifəsi dini mövzularla bağlı fətva vermək olub. İslam dini ilə bağlı müxtəlif mövzularda irəli gələn suallara və məsələlərə Osmanlı dövləti sərhədləri daxilində dini hökmətlər mehz şeyxülislamlar verib. Şeyxülislamlar mütləq yüksək dini təhsilə malik olmalı imis.

1826-ci ildə Osmanlı sultantlarının əsas dayağı olan Yeniçeri ordusu ləğv edildikdən sonra yeniçərilərə məxsus bi-nalardan biri Şeyxülislama iqamət olaraq verilir. 1920-ci ildə Osmanlı dövləti süqut etdikdən sonra Şeyxülislam postu Şeriyə və Əvvəq Vəkaləti adı ilə nazirliyə çevrilir. 1924-cü ildə isə Şeyxülislamlıq tamamilə ləğv olunur və dünyəvi dövlət üçün yeni qurum Dəyanət İşlər Baş-qanlılığı yaradılır.

Şeyxülislam titulunun istifadə olunduğu ölkələrdən biri de Azərbaycandır. 1823-cü ildə Azərbaycan ərazisi Rusiya tərəfindən işğal edildikdən sonra yerli məsələman əhalinin dini işlərinə rəhbərlik etmək üçün Çar Rusiyası 1823-cü ildə Şeyxülislam vezifəsini təsis edir. 1920-ci ildə Şeyxülislamlıq ləğv olunsa da, 1944-cü ildə Sovet hakimiyəti Hitler ordusuna qarşı müsləmlər sefərbər etmək üçün Şeyxülislamları yenidən bərpa edir. Qafqazın bu günə qədər 12 Şeyxülislamları olub.

Qeyd edək ki, müxtəlif adlıarda olsa da, məsələman ölkə-

lərində, eləcə də məsələman olmayan ölkələrdə məsələman icmalarının dini rəhbərleri olub. Bu bölgü hətta məzəhəblər görə də dəyişib. Ancaq bütün bu cür titullar, vəzifələr həmin şəxslərin sadə məsələmanlardan üstünlüyü hesab olunmayıb. Doğrudur, müəyyən mənada İslam revayatlarında dəhaçox bilən, dəhaçox əməl edən şəxslərin dəhaçox hörmətə lağıy olması ilə bağlı göstərişlər olsa da, İslam dinin əsas sütunu olan Quran məsələmlərinin yalnız dəhaçox Allahanın qorxan, təqvalı, o cümlədən insanların qarşı xeyrxah olanlara üstünlük təqibdir.

İslam elm və təfəkkür dindir. İnsanların hər birinin dini öyrənərek məsələmən kimi dini vəzifələrini yerinə yetirmək kimi azadlığı var. Dini dəhaçox bilən və ya dəhaçemlərində dərin tehsil alan şəxslər isə xüsusi statusu olan zümrə sayılır.

□ KƏNAN

yəti olmayan bir kəsi qaldırıb daq başına çıxardırlar və zorla da olsa onu tamaşaçılara qəbul etdirirlər. Biz axı niyə belə koruq?! Mən çox təessüf edirəm ki, bizim insanlar həmişə sənəti olanlara basqı edir. Bizimkilər ömründə heç vaxt istəməz ki, kimsə qabağa keçsin. Belələrinin tabietinə çox təəccüb edirəm. Nə vaxt bu xasiyyətimizə tövbə edəcəyik?..

Flora Kərimova Elnurun səsini "qışqırıq" adlandıranlara belə cavab verdi: "Hər kəsə məlumdur ki, Elnur bu gün nə qədər qaralayan var. Sual verirəm o kəslərə - Elnur kimin cibinə gir-

dən sanki böyük bir yük götürdü. Və o zaman öz-özümə dedim - axır ki, Elnur doğrudan da layiq olduğu o alqışı, temtəraqı əldə etdi, layiq olduğu sevgini, ilgini gördü. Mənim 7 ilde etdiklərimi sübuta yetirirmiş ki-mi Elnur öz möhürünu vurdur. Yeni mənim dediklərim, tərif, özünüşübüt, təsdiqləmək kimi deyil, həqiqət imis. Dünəydə bir azərbaycanlının qapısı açıldı sənət aləmində. Çox sevinirəm ki, Allah bu qapını Elnur üçün açdı.

Onun Türkiyədəki uğurunu öz adımla bağlaya bilmərəm. Çünkü özü ora gedib və özünü

bəxt gecə selfisi... Bütün Türkiyə xalqına, həmçinin onu dəstəkleyən her kəsə çox təşəkkür edirəm. Sizin dəstəyinizlə bu gecə Elnur birinci oldu. Öten gün mənim doğum günüm idi. Elnur, bu gecə ən böyük hədiyəni, nadir səsine sən verdin mənə. Elnur, yoluñ açıq olsun! "Necə oldu azərbaycanlı birinci oldu" yazanların diqqətine çatdırırmı ki, biz hamımız türk millətiyik və qardaşıq. Bu insan da öz səsi və bacarığı ilə birinciliyi qazanıb. Təbrik edin. Əger bu içindən gəlmirsə, etməyin və lazımsız şərhəri sizində saxlamağı öyrənin".

Elnurun Türkiyədəki qələbəsi Azərbaycanı cosdurdu

Flora Kərimova: "Elnurun o səhnədən səsi gələndə, meydan oxuyanda təəccüb etdirər ki, bıy, bu bizimkidir"

Gövhər Həsənzadə: "Onun sənət anası olaraq çox istərdim ki, yanımıda olsun, ən böyük uğurunu burda qazansın"

Azərbaycan 2008-ci ildə "Eurovision" mahnı yarışmasında ilk temsil edənlərdən Elnur Hüseynov "O ses Türkiye"nin qalibi oldu. Qalibiyət xəbəri ötən gecədən başlayaraq mətbuatın, medianın, sosial şəbəkələrin əsas mövzusuna çevrildi. Məlumat üçün bildirək ki, Ebru Gündəşin komandasında yarısan həmyerlimiz ilə olaraq "O Sole Mio" opera parçasını səsləndirdi. Daha sonra isə Sertab Erenerin "Aşk" mahnısim ifa edib. Xatırladaq ki, Elnur adıçəkilən mahnıları ilk mərhələde oxumuşdu.

İlk səsvermədən sonra Elnur qalib "üçlük"də qalıb. İfaçı bu dəfə ilk seçim turunda ifa etdiyi "Lutch" (Sem Smit) mahnıını bir daha oxuyub.

Növbəti səsvermədə azərbaycanlı iştirakçı son ikiliyə qalaq qalib olmaq üçün yarışmaya davam edib və nəhayət, finalda "O ses Türkiye"nin 4-cü mövsumundan birinci adını qazanıb. Hamımız ona dəstək olmalıdır.

Elnurun qələbəsi təkcə ölkəmizdə deyil, Türkiyədə də böyük ajitator yaratdı. Qalibi tanınmış həmkarları sosial şəbəkədə təbrik edib, ona inandıqlarını ya-

zıblar. Türkənin böyük səhnəsində qalibiyət qazanan həmyerlimiz barəsində "Yeni Müsavat"ın əməkdaşına danışan xalq artisti Flora Kərimova göz yaşlarını saxlaya bilməyib: "Elnur bizi bəxş olunan istedadlı dəyərimizdir. Bu cür gəncləri dəyərləndirməyi bacarmalıq. Zamanında möhtəşəm səsleri olan Elnurla Samirini unutduq. Niye bu cür gənclərin itib-batmasına göz yumuruq? Niye o cür performans, o aktyorluq yaddan çıxdı? Elnur niyə getməli idi başqa ölkəyə, başqa səhnədə çıxış etməli idi? Ayib olsun ki, biz bu-nu öz Azərbaycanımızda etmədik. Təsəvvür edirəm ki, Elnur o səhnədə uğur qazanmaq üçün hansı maddi və mənəvi əziyyətlər çəkib. Bəyəm asandır o cür səhnədə qalib gelmək? Elnurun o səhnədən səsi gələndə, meydan oxuyanda təəccüb etdirər ki, bıy, bu bizimkidir və başladılar onu tərifləməyə. Utanmırıq biz? Səviyyəsi, daxili, mədəniy-

di, kimin çörəyini kəsdi, kimi va-

rından yoxundan etdi, o, kimə mane olur? Niye bizi düşən al-qışları biz ona etməməliyik? (ağlayır). Bəsdirin, bəd emallarınız-dən əl çəkin! Niye biz barmağımız silkələyirik, amma əlimizi uzadıb qalibiyəti alqışlaya bilmirik? Bu gün cavanlarımızı qorxuda bilirik, amma onların bu cür qazancını görmezden gelirik. Hamımız ona dəstək olmalıdır!"

Xalq artisti Elnurun səsini "fövqələde səs" adlandırdı:

"Elnur başdan-ayağa istedaddir. Bunu qəbul etməyən-lərin təbbi ki, musiqi anlayışı yoxdur. Biz gərək gözə girən qonşularımızdan dərs götürək. O mənəfur qonşular bizim mahnı-miza, yemiyimizə, bir sözə, in-cəsənətimizə sahiblənəndə niye hay çəkmirik? Niye bağırmırıq?!"

"Dünyada bir azərbaycanının qapısı açıldı sənət aləmində..."

2008-ci ildə "Eurovision" mahnı müsabiqəsi üçün Elnur-la birgə çalışan tanınmış bəstəkar Gövhər Həsənzadə həmyerlimiz qalib olacağını gözləmədiyi bildirdi: "Böyük qurur hissi keçirdim. Mən doğrudur, birinci yeri gözləmirdim, hardasa üçüncü yeri fikirləşirdim. Elnur ve Samirin haqlarının səbütü üçün o qədər əziyyət çəkmişəm ki, düşündüm ki, bu uşaq yəqin orda da hardasa haqsızlığa uğraya bilər. Fikirləşirdim ki, birinci yeri ona vermezmələr. Bu, səsverme idi, yəni sms-lə olan bir yarışma idi, heç kim nəyişə sonradan səbut edə biləməzdı. Onun birinci yere çı-

masının şahidi olanda üstüm-

təsdiq edib. Bu yolu o, öz qəlbini səsini dinləyərək seçib. Bildirim ki, Elnur çıxdığı səhnədə öz ifasına heç nə əlavə etmədi. Sadəcə, 2008-ci ildə etdiyi çıxişını davam etdirdi. Ve ağıllı in-sanlar gələcəkdə Elnurun onla-na vərə biləcəyini hesablayaraq komandalarında üzv etdilər. Bu gün Elnurla iş görmək üçün başqa şirkətlərə kontrakt bağlayıb layihələrimizi həyata keçirəcəyik, bax, bu məsələ məni çox kövredir, çünkü həmin Elnurdur. Həmin Elnurdur ki, 2008-ci ildə Azərbaycanı bun-dan da böyük səhnədə layıqli təmsil etmişdi. 7 ildən sonra isə bunu sübut etmək üçün başqa ölkənin səhnəsi lazımdı. Onun sənət anası kimi bildirəm ki, Elnurun yanımızda olmasına çox istərdim. O sevgini burda yaşasın. Kaş ki, bu alqışlar, sevgi və ilgi o zaman olaydı..."

Bəstəkar estradamızın Samir və Elnur kimi istedadlı ifaçı-lara böyük ehtiyyacı olduğunu dedi: "Samir və Elnur çox istedadlı insanlardır. Dünyaya çıxmış üçün bu ifaçılar bize mütləq lazımdır. Onlar bir zamanlar dünyaya çıxdılar və reaksiyani da gördük. Bu illər ərzində mənim bu baredə dediklərimə, görürün, bir kimse əhəmiyyət ver-mirdi..."

Türkəli müğənni Ebru Gündəşin Elnurun qalibiyəti ilə bağlı sosial şəbəkədə paylaşıdığı statusa xoşagelməz şəhərlər yazılıb. Türkəyəde yaşıyan azərbaycanlı model Güney Musayeva olanlara hiddətinə bildirib:

"O ses Türkiye"nin çempionu Elnurdur və bizdən xoş-

bəxt gecə selfisi... Bütün Türkiyə xalqına, həmçinin onu dəstəkleyən her kəsə çox təşəkkür edirəm. Sizin dəstəyinizlə bu gecə Elnur birinci oldu. Öten gün mənim doğum günüm idi. Elnur, bu gecə ən böyük hədiyəni, nadir səsine sən verdin mənə. Elnur, yoluñ açıq olsun! "Necə oldu azərbaycanlı birinci oldu" yazanların diqqətine çatdırırmı ki, biz hamımız türk millətiyik və qardaşıq. Bu insan da öz səsi və bacarığı ilə birinciliyi qazanıb. Təbrik edin. Əger bu içindən gəlmirsə, etməyin və lazımsız şərhəri sizində saxlamağı öyrənin".

Bu gün Lamiyə Quliyevanın məhkəməsididir

Aslanovun ətrafında həlqə daralar

"Lamiyə işi"ndə əsas figurant Aslan Aslanovun həbsi prosesinə ciddi hazırlıq gedir. Redaksiyamıza daxil olan məlumatə görə, prosesin ləng getməsi sabiq nazir müaviminin hakimiyətdəki dayaqlarının dəstəyinin noticəsidir. Qaynağımız qeyd edir ki, A. Aslanovun əsas himayəçisi oğlunun kirvəsidir: "Aslanovun öldürülen oğlunun kirvəsi, hamının bildiyi kimi, sabiq müdafiə naziri Səfər Əbiyev olub. Digər övladının kirvəsi isə hazırda yüksək vəzifəli şəxsdir. Bu işin araşdırılması qarşısını almağa cəhd edir".

Bununla belə, A. Aslanovun Bakının "milyonçular məhəlli" adlanan Teymur Əliyev küçəsindəki mülkündə, şəhərin digər ərazilərindəki villa və bağ evlərində qeyri-rəsmi siyahiya alınma prosesi həyata keçirilir. Sabiq nazir müaviminin həbsindən sonra siyahiya alınmış əmlakları "milli" ləşdiriləcək. A. Aslanovun özü də ciddi nəzarət altında saxlanılır. Xəbər verdiyimiz kimi, onun ölkədən çıxışına da qeyri-rəsmi qadağaya qoyulub. Əger Aslanov ölkəni leqlə yolla tərk etmək istəse, geri qaytarılacaq.

Aslanov oğlunu işə qatdı, vəkil iddiaların təsdiqlənməsi olduğunu açıqladı

A. Aslanovun hazırda ömürlü həbsdə olan Vüqar Əliyev vəkili Adəm Məmmədovu cəzalandırmaq istəyində olması haqda məlumat vermişdir. Əldə etdiyimiz son məlumatə görə, A. Aslanovun vəkilin cəzalandırılması üçün Vəkillər Kollegiyasına müraciətini onun oğlu, Ədliyyə Nazirliyinin İstintaq şöbəsinin müstəntiqi Turqay Aslanov çatdırıb. A. Məmmədov hesab edir ki, A. Aslanov oğlunu işə qatmaqla bir həqiqəti təsdiqləmiş olub: "Lamiyə Quliyeva, Vüqar Əliyev Ədliyyə Nazirliyinin tabeliyində olan cəzaçəkmə müəssisələrində ceza çəkirlər. Onlar dəfələrlə bəyan ediblər ki, üzləşdikləri haqsızlıqlar, qanunsuzluqlar Aslan Aslanovun diktəsi ilə həyata keçirilib. Həmçinin bu işlərde Turqay Aslanovun adı hallandırılıb. Bu məlumatlar olmasayıda belə, Turqay Aslanovun orada işləməsi qanuna uyğun deyil. Çünkü hazırkı vəzifəsi ona yaxınının öldürülmesində ittiham edilərək cəzaya məhkum edilmiş şəxslərə qarşı addımlar atılmış ehtimalını yaradır. Digər tərəfdən de Turqay Aslanovun barəmdə atasının əssəsiz müraciətini Vəkillər Kollegiyasına çatdırması onun barəsində olan iddia və ittihamları təsdiqləyir. Deməli, Turqay Aslanov atasının istəyi, xahişi ilə digər addımlar da atı bilər".

Cəmiyyət məhkəmə Lamiyə Quliyevanın işığının atası kimi təqdim edilən Elnur Məmmədəsəl oğlu Rəsulov ailəsi ilə danışır. Azvision.az-in yaydığı məlumatə görə, E. Rəsulovun qohumları sayt əməkdaşına bildiriblər ki, Lamiyə Quliyeva ona şər atır: "Artıq Elnurun ailəsi de hər şeyi bilir. Onların ailəsində narazılıq baş verib. Onlar Elnurun yanına gəmlərlər. Elnur isə bu xəberlərin yalan olduğunu söyləyir. Elnurun anası deyir ki, başqa bir qadından uşağı yoxdur, Lamiyə adlı qadın onun üstüne şər atır".

Elnurun həbs səbəblərini öyrənmək məqsədilə Bakı Hərbi Məhkəməsi ilə əlaqə saxladıq. Bildirdi ki, E. Rəsulov həbçilərlə əlbiş olaraq saxta pul hazırladığı üçün həbs edilib.

E. Rəsulovun vəkili Ümman Salehzadə isə baş verənlər-dən xəbersiz olduğunu deyib. Müvəkkil ilə görüşmədiyi, hazırkı vəzifəyindən xəbersiz olduğunu qeyd edib.

Fevralın 20-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsində hakim Qədim Babayevin sedrliyi ilə məhkəmə Lamiyə Quliyevanın işi üzrə məhkəmə prosesi keçiriləcək. Saat 12:30-a təyin edilən proses açıq elan olunub. Baş Prokurorluq məhkəmə Lamiyə Quliyevanın 2010-cu ildə Cinayet Məcəlləsinin 317.2-ci maddəsi ilə olan məhkəmə hökmünün ağırlığına görə apelyasiya protesti və müddətinin bərpə olunması üçün vəsətət verib.

□ E. MƏMMƏDƏLİYEV

Elmar Məmmədyarov

Məmmədyarov Zəlimxan Məmmədlinin məsələsini qaldıracaqmı?

Azərbaycan XİN: "Bununla əlaqədar Gürcüstan tərəfi ilə müxtəlif səviyyələrdə təmas davam etdirilir"

Zəlimxan Məmmədli

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov rəhbərlik etdiyi nümayandə heyətinin müşayiəti ilə Gürcüstana rəsmi səfər edib. XİN mətbuat xidmətindən verilən məlumatə görə, səfər çərçivəsində xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarovun Gürcüstanın yüksək rəsmi şəxsləri ile görüşləri nəzərdə tutulub.

Maraqlıdır, nazir Gürcüstan səfərində "Borçalı" Cəmiyyətinin sədri Zəlimxan Məmmədli və onun müavini Salman Murğuzovun məlum olmayan səbəblərə görə 19 oktyabr 2014-cü ildən Gürcüstana girişine qadağan qoyulması məsələsinə qaldıracaqmı? Qeyd edək ki, Azərbaycan XİN bununla bağlı Tiflisə nota verib və Milli Məclisdə de məsələ müzakirəyə çıxarılb, rəsmi Bakının məsələyə ciddi reaksiya vermesi tələb olunub.

XİN-in mətbuat katibi Hikmət Hacıyev "Yeni Müsavat" a bu barədə dedi ki, bundan əvvəl nazirin Gürcüstan tərəfinə müraciəti olmuşdu: "XİN-in Gürcüstandakı səfirliliyinə belə bir müraciət olmuşdu, konsulluq münasibətləri kontekstində bu məsələyə baxılması xahiş edilmişdi. Amma bu kimi məsələlərdə Azərbaycan digər ölkələrin qanunvericiliyinə hörmət prinsipi ilə çıxış edir, heç bir ölkənin daxili işlərinə qarışır və hər bir ölkənin sərhəd-keçid məsələlərini tənzimləməsinə dair öz qanunvericiliyi var. Nazirin səfəri rəsmi xarakter daşıyır. Azərbaycan və Gürcüstan arasındaki dostluq və tərəfdəşlıq münasibətlərinin bütün spektrləri üzrə müzakirələr aparılacaq, gələcək inkişaf istiqamətləri də müzakirə ediləcək. Bu çərçivədə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılacaq".

H.Hacıyev dedi ki, "Borçalı" Cəmiyyətinin rəhbərliyinin Gürcüstana girişinin qadağan olunmasının səbəbi məlum deyil: "Bununla əlaqədar Gürcüstan tərəfi ilə müxtəlif səviyyələrdə təmas davam etdirilir. Azərbaycan Respublikasında da "arzuolunmaz şəxslər" in siyahısı var". Biz bu məsələyə "haqlı və ya haqsız" kontekstində yanaşmırıq. Sadəcə olaraq, konsulluq münasibətləri çərçivəsində Gürcüstan tərəfinə müraciət edilib və baxılır. Müzakirələr hələ davam etdirilir. Hər ölkənin qanunvericiliyi var, ümidi edirik ki, bu kontekstde məsələyə baxılacaq".

Gürcüstanda fəaliyyət göstərən bir sıra nüfuzlu QHT rəhbərleri, millət vəkilləri, media kapitanları və ziyanlılar bu problemlə bağlı Gürcüstan prezidenti, baş naziri və parlament sədrinə müraciət ünvanlayırlar.

□ Cavid TURAN

Müdafiə nazirimizin fəaliyyəti ilə bağlı sensasion detallar

Dünyanın diqqəti Ukraynada mühərbiyənin dayandırılması və bu ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpasına yönəldiyi bir vaxtda, Azərbaycan ordusu da hərbi qüdrətini artırmaqdadır. Ukrayna hadisələri bir daha göstərdi ki, bütün mənəvi və maddi dəstəyə baxmayaq, ərazi bütövlüyü üçün ilk növbədə ciddi intizamlı ordu lazımdır. Xüsusilə da son vaxtlar savaşın hər an başlaya biləcəyi barədə xəberlərin ardınca ordumuzun irimişyasi hərbi təlimlərə başlaması təsadüf kimi dəyərləndirilmir.

Ordumuzun son aylar keçirdiyi irimişyasi hərbi təlimlər Azərbaycanın mühərbi hazırlıqları içerisinde olduğunu göstərir. Azərbaycanın münaqişənin sülh yolu ilə həlli üçün etdiyi cəhdələr hələ ki nəticəsizdir. Prezident İlham Əliyev də fəfərlərə bəyan edib ki, Azərbaycan ərazilərinin işğalının "dondurulmuş münaqişə" ("status-kvo") adı altında davam etməsi ilə başısmayacaq.

Son olaraq fevral ayının 2-də başlayan təlimlərdə 15 min nəfərədək şəxsi heyət, 300-dək zirehli texnika, raket və artilleriya qoşunlarının 200-dən artıq qurğusu, Hərbi Hava Qüvvələrinin 20-dək aviasiya vətəsi, hərçinin qruplaşmanın havadan müdafiəsi məqsədilə hava hücumundan müdafiə bölmələri və müasir hava hücumundan müdafiə kompleksləri ilə silahlanmış zenit-raket birləşmələri, o cümlədən ehtiyatda olan 5.000 nəfərədək hərbi vəzifəli cəlb edilib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl ordumuz Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində də geniş irimişyasi hərbi təlimlər keçirmişdi. Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinin iştirakı ilə keçirilən təlimlərə Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun tərkibindəki hissə və bölmələrin şəxsi heyəti, aviasiya, hava hücumundan müdafiə sistemləri, raket və artilleriya qoşunlarının qüvvə və vasitələri, o cümlədən yeni, en müasir standartlara uyğun zirehli texnika cəlb olunmuşdu.

Razılışaq ki, iki il əvvələdək - Səfər Əbiyevin nazir olduğu zaman bu cür irimişyasi hərbi təlimlərin keçirilməsi əsl sensasiya ola bilərdi...

Məlumatlara görə, 2013-cü ilin oktyabr ayında müdafiə naziri təyin edilən general-polkovnik Zakir Həsənov qısa bir müddətə ordunda döyüş hazırlığını yüksəldib, özü şəxşən həftənin beş günü ordumuzun döyüş mövqelərində əsgər və komandirlərə görür.

Daha bir diqqətəkən fakt Z.Həsənovun Müdafiə Nazirliyində S.Əbiyevin dövründə pis miras kimi qalan "gizli qrupular" fəaliyyətinə son qoyması ilə bağlı xəberlərdir. Müdafiə Nazirliyinə yaxın olan bir mənbəmiz deyib ki, yeni nazir bütün ordu komandanlığı arasında səmimi münasibət yarada və general heyətini tam özünü nəzarətinə ala bilib. Məlumdur ki, S.Əbiyevin nazir olduğu dövrde Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi arasında ciddi mövqə dərtişmələri vardi ki, bu da silahlı qüvvələrimiz haqqında mənfi rəy yaradırdı.

Yalnız bir faktı qeyd edək ki, S.Əbiyevin ara-sıra ordu birləşmələrinə baş çəkməsi zamanı

Zakir Həsənov mühərbi hazırlıqları içərisində

Azərbaycan ordusu hər an başlaya biləcək döyük hazırlıqlarını artırır; nazir həftəçi 5 gün ən cəbhədəki hərbi hissələrə baş çəkir; beynəlxalq şərtlər Azərbaycanın lehinədir və Rusyanın da Ermənistən ciğallığına sonadək dözmək fikri yoxdur...

Baş Qərargah rəisi Nəcməddin Sadiqova bir yerde görünməsi də ehl hadisə ola bilərdi. İndi isə müdafiə naziri bu stereotipi qıra bilib və hər bir səfərində Baş Qərargah rəisi onu müşayiət edir. Xəberlərdə o da vurğulanır ki, nazirin generalitetə münasibəti nəhayətən təkcə onur orduda nizam-intizam yaratmaq istəyindən irəli gəlmir, bu, həm de prezidentin Z.Həsənova verdiyi səlahiyyətlərə bağlı məsəledir. Keçmiş nazirin dövründə on cəbhədə komandirlər əsgərle "bir partonun" hesabatını aparırdı, indi nazir özü açıq şəkildə düşmənə layıqli cavab vermək üçün on ağır silahlardan belə istifadəye çağırış edir. Bu, əlbəttə ki, vəzifə görevi alıqdan sonra məhz Ali Baş Komandanın düşmənə layıqli cavab vermək üçün nazirə verdiyi əmrdir.

Z.Həsənovla bağlı daha bir detal haqda da yazaq. Mənbəmiz bildirir ki, nazir ön cəbhədəki postlara baş çəkərən əsgərlərə hərbi salamlaşmadan sonra əksər vaxt onları bağrına basaraq öpür. Əsgərlərə moral verən çıxışlar edir, onların ailələrinin, özlərinin problemləri ilə maraqlanır.

Başqa bir məlumatə görə isə hərbi hissələrdə olarkən müdafiə naziri naharı əsgərlərlə Türkiye ordusunun təlimçi zabıt

heyətinin işi nəzəreçarpacaq dərəcədə artıb. Bu, təkcə Türkiyənin PKK ilə mübarizədə dağçı döyük təcrübəsinin öyrədilməsi deyil, həm də NATO-nun qüdrətli ordularından biri ilə in-teqrasiyadır. Yeri gəlmüşkən, bu əməkdaşlığını inkişafında Naxçıvan ordu birləşməsinin komandanı general Kərim Müstafayevin de ciddi rolü olduğu deyilir...

Azərbaycanın 2015-ci ildə Ermənistənla hərbi ritorikani səltənətəcəyini dövlət bütçəsində hərbi xərclər üçün ayrılan vəsatı də göstərirdi. Xatırlaqla ki, bu il Azərbaycanın hərbi xərcləri 3 milyard 783 milyon manat nəzərdə tutulub ki, bu da 2014-cü il üçün hərbi xərclərən rekord səviyyədə - 27,2 faiz artıqdır. Hazırda Ermənistən dövlət bütçəsinin bütün xərcləri cəmi 3 milyard 73 milyon dollar (2014-cü il üçün) təşkil edir ki, bu da Azərbaycanın hərbi bütçəsindən təxminən 2 million dollar azdır.

Azərbaycan bu ilin yayında ilk dəfə Avropa Oyunlarına ev sahibliyi edəcək. Bu, Azərbaycanın bir nömrəli probleminin dünya ictimaliyətine çatdırılması üçün həm də tarixi bir şansdır. Azərbaycan ola bilsin ki, məhz bu tedbirdən sonra Ermənistənla ən son varianta - mühərbiyə başlasın. Ukrayna hadisələri Rusiyaya yaxın regionda ərazi bütövlüyü məsələsinin bir dəha döyünlərinin, eləcə də Ermənistəni işğalçı kimi tanıyan BMT-nin 4 qətnamesini bir dəha gündəmə getirdi. Beynəlxalq şərtlər Azərbaycanın lehinədir və Rusyanın da Ermənistən ciğallığına sonadək dözmək fikri yoxdur. Ən əsası isə ordumuz getdikcə döyük qüdrətini möhkəmləndirir, xalqın orduya inamı artır.

□ Xəbər xidməti

Əli İnsanov türmədə NIDA-çını sağaltdı

İllkin Rüstəmzadənin atası maraqlı fakt açıqladı

13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində ceza çəkən NIDA hərəkatının üzvü İllkin Rüstəmzadənin atası Bakır Rüstəmzadə fevralın 14-də oğlu ilə görüşüb.

O, modern.az saytına deyib ki, görüş zamanı oğlunun bədənində allergiya olduğunu öyrənib: "İllkin keçmiş səhiyyə naziri Əli İnsanovla eyni həbsxanada qalır. Oğlumun alergiyasına görə Əli müəllim bir neçə dərman yazmışdır. Öten görüsdü dərmanları alıb apardım. Xeyri oldu, indi yaxşı olduğunu deyir".

Bakır Rüstəmzadə oğlunun saxlanması şəraitində nərazılığının olmadığını da deyib: "Deyilənə görə, mart ayında əfv sərəncamı imzalanacaq.

Əli İnsanov

İllkin Rüstəmzadə

Bu sərəncama İllinin də adının düşəcəyini səbirsizliklə gözləyirik".

Öten ilin martında tutulan, Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanan NIDA-çı gənclər kütülevi iştirakçıları təşkil etmə cəh-

dində təqsirlər biliniblər. O vaxt 8 NIDA-çı hebs olunub.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəmesinin hökmü ilə Zaur Qurbanlı, Rəşadət Axundov, İllkin Rüstəmzadə 8 il, Məmməd Əzizov, Rəşad Həsənov

7 il 6 ay, Bəxtiyar Quliyev, Üzeyir Məmmədli 7 il, Şahin Novruzlu 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Dekabrın 16-da Bakı Apelyasiya Məhkəməsi NIDA-çı gənclər haqda hökmü qüvvədə saxlayıb.

Prezident İlham Əliyevin dekabrın 29-da imzaladığı əfv sərəncamı ilə Zaur Qurbanlı ve Üzeyir Məmmədi azadlığı çıxıb. Bəxtiyar Quliyev (*o, həbsdə olarkən NIDA-dan çıxıb*) və Şahin Novruzlu isə prezidentin əfv sərəncamı ilə 2014-cü il oktyabrın 18-de azad olunublar.

Əli İnsanova gəlinçə, virtualaz.org xatırladır ki, o, 2005-ci ilin oktyabrında dövlət çevrilişinə cəhdə hazırlıq ittihamı ilə hebs olunub. Amma sonradan rüşvet almaq, vəzifə səlahiyyətlərini aşmaq və bir sıra iqtisadi cinayətlər törətmək ittihamı ilə 11 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

2013-cü il martın 14-də Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi Ö.İnsanovun İnsan Hüquqları Konvensiyasının 3-cü (işgəncələrin qadağan olunması) və 6-ci (ədalətli məhkəmə çekişməsi) maddələri ilə zəmanət verilmiş hüquqlarının pozulduğunu tənqidi.

Tofiq Yaqubluya necə qəzet verək?

Azər RƏŞİDOĞLU

"Yeni Müsavat" qəzeti məhbəsə olan köşə yazarı Tofiq Yaqubluya oxumağa qəzet verilmir. Uzun müddətdir ki, vəkilləri onun adı bir hüququnu bərpa edə bilmirlər. Bircə bu fakt kifayət edir ki, Azərbaycanda siyasi motivlərə görə hebs edilən məhkumların durumunu xarakterizə etmək mümkün olsun. Bir yazar hebsxanaya düşdükdə, yeganə məqsədi informasiya blokadmasını yarmaq, baş verən proseslər barədə məlumat əldə etmək və zindandan məqalələr yazmaq olur. Tofiq Yaqublu isə on elementar hüququndan da məhrum edilib. Hazırda məhbəsə həyatı yaşayan köşə yazarının "Lamiyə qalmaqla" na münasibəti maraqlı ola bilərdi. Lakin Tofiq Yaqublu bu imkandan da məhrum edildi.

Cəmiyyətdən təcrid edilən bir jurnalist üçün qəzətlər barmaqlıqları aşmaq üçün yeganə vasitədir. T. Yaqublu bu müstəvidə "mənəvi terror" məruz qalan yeganə jurnalist deyil. Eyni aqibətlə dövlətə xəyanətdə suçlanaraq hebs edilən Rauf Mirqədirov üzləşib. Qəzet oxumağı gündəlik rasionundan heç bir halda xaric etməyən jurnalist bir dəfə də olsun belə müstəqil qəzətləri oxumaq imkanında olmayıb. Bu isə artıq mənəvi işgəncə kimi səciyyələndirile bilər.

İnsanları azadlıqdan məhrum etmək heç də onları insanlıqdan məhrum etmək anlamına gəlmir. Qərb ölkələri bu problemi çoxdan həll ediblər. Avropa ölkəlerinin hebsxanaları artıq az qala otellərə bənzəməyə başlayıv.

Məsələn, Norveç hebsxanalarında məhkumun yaxınları ilə görüş üçün xüsusi evlər tikilib. Məhkumlar boş vaxtlarını müasir avadanlıqla təchiz edilmiş idman zalında, teatr dərnəyində keçirə bilirlər. Norveçdə məhkumlar üçün çimərlik və parklar da salınıb.

Böyük Britaniya hebsxanalarında məhkumlara yün-gül narkotik maddə, mobil telefondan istifadəyə icazə verilir. Kamerallarda televiziyyaya baxmağa şərait yaradılıb.

Avropa ölkəlerinin əksəriyyətində məhkumlara gecəyə qədər kamerasdan çıxış sərbəstdir. Məhkum mətbəxə, koridor və ya istirahət otağına heç kəsdən icazə almadan gedə bilər. İnternete çıxışı olan kompüterlər, beynəlxalq çıxışı olan avtomat telefonlar məhkumların istifadəsindədir.

İsveç hebsxanalarında məhkumların qulluğunda həkimlər, psixoloqlar, saç ustaları ilə yanışı, Qırızı Xaş Komitəsinin könüllü işçiləri de dayanır. Hebsxanada məhkumlar üçün avtomat telefonlar quraşdırılıb. Telefon kartının köməyi ilə məhkum istədiyi yerlə əlaqə saxlayıb, istədiyi qədər danışa bilir. Hebsxana gündəlik nəşrlərə abunədir. Televizora isə gün ərzində məhdudiyyətsiz baxmağa icazə var. Hər kamerada televizor, soyuducu var. Xəstə məhbuslara isə xüsusi qulluq edilir. Onlar tibbin ən yüksək standartları ilə müalicə edilir. Özü də xəstələri məhkumlar üçün yox, adı xəstələr üçün nəzərdə tutulmuş hospitalarda müalicə edirlər.

Danimarka hebsxanalarında idman zalı, kitabxana, tibb mərkəzi və hətta alkoqoldan başqa hər cürə ərzaq satılan mağaza da var. Hebsdəkiler günə 50 kron xərclik alırlar. Buna baxmayaraq, onlar əlavə iş üçün saatına 10-35 kron arası pul alır. Bundan əlavə, onlar ələ hebsxanadaca orta təhsil ala bilirlər. Hebsxana rəhbərliyi üçün ən böyük problem isə məhkumlar arasında şirniyyat yeyənlərin sayının artmasıdır.

Bu səbəbdən demək olar ki, hər həftə hebsxanaya diş hekimi çağırılır.

Almaniyada məhkumlar hebsxanadan kənardə gəzə, ofis kommunikasiyası ilə, bağbanlıqla məşğul olurlar.

Avropa ölkələrinin hebsxanalarında internet məhdudiyyəti mövcud deyil. Qəzet, jurnal, kitab əldə etməyə heç bir qadağa yoxdur. Azərbaycanda isə bunun tam əksidir. Məhkum köşə yazarı qəzet əldə edə bilmirsə, bu, vəziyyətin dramatikliyini göstərir. Elə bu səbəbə görə de insanlar Avropa hebsxanalarında ceza çəkməyi Azərbaycanda azadlıqda gəzməkdən daha üstün tuturlar...

"A.M.A.Y. Abdulla" məhkəmədə "danışacam" xəbərdarlığı etdi

Abdulla Abdullayev çox şeyləri bildiyini və danışacağı təqddirdə bir çox məsələlərin dəyişəcəyini dedi

Fevralın 19-da Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda təqsirlər bilinen "A.M.A.Y." rəhbəri Abdulla Abdullayevin cinayət işi üzrə keçirilən məhkəmə prosesində qalmaqla yaşamış.

Virtualaz.org saytının xəberinə görə, hakim Əfqan Hacıyevin sədrliyi ilə keçirilən proses təqsirləndirilən şəxslərdən bəzilərinin vəkili gəlmədiyi üçün təxire salınıb. Belə ki, saat 11-e təyin olunan prosesdə dövlət hesabına verilən vəkillərdən Yunis Vəliyev və Şöhrət Allahmanov prosesə gəlmədiyi üçün proses saat 12:30-a təyin edilib. Saat 12:30-da həmin vəkillər prosesə gəlmədiyi üçün məhkəmə iclası saat 14:00-ə kimi yenidən təxire salıb.

Təqsirləndirilən Abdulla Abdullayev hakimlərin qərarını narazılıqla qarşılayıb və onunla birlikdə təqsirləndirilən və zamində olan şəxslərin dövlət tərəfindən təmin olunan vəkillərdən imtina etməni istəyib.

Məhkəmə fasiləsində sonra ittihəm aktı elan olunub.

Məhkəmədə çıxış edən Abdulla Abdullayev ittihəmin onun üçün aydın olmadığını və özünü təqsirləməyi isteyib.

Məhkəmə prosesi fevralın 26-na təxire salınıb.

Qeyd edək ki, Abdulla Abdullayev və digərləri Cinayət Məcəlləsindən 179.3.2 (mənimsəmə və ya israf etmə) və

Abdulla Abdullayev

25 il dövlətə və dövlətçiliyə xidmet etdiyini deyən A. Abdullayev xuliqanlığa görə hebs edilməsini başa düşmədiyini bildirib.

O, çıxışında deyib ki, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsində də öz hüquqlarını təmin edə bilər: "Amma dövlətə və dövlətçiliyə etdiyi xidmətə görə bu addımı atmaq fikrində deyiləm".

A. Abdullayev çox şeyləri bildiyini və danışacağı təqddirdə bir çox məsələlərin dəyişəcəyini deyib.

Məhkəmə prosesi fevralın 26-na təxire salınıb.

Qeyd edək ki, Abdulla Abdullayev və digərləri Cinayət Məcəlləsindən 179.3.2 (mənimsəmə və ya israf etmə) və

308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) maddələri ilə cinayət işi başlanıb. İstintaq müəyyən edib ki, 2006-2008-ci illərdə "Birlikbank" ASC-nin Müşahidə Şurasının sədri işləmiş Abdulla Abdullayev vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməklə Sahibkarlıq Kümə Milli Fondunun xətti ilə kənd təsərrüfatı, eləcə də digər sahələrin inkişafına yönəldilmesi nəzərdə tutulan ümumilikdə 3 milyon 397 min manat məbləğində vəsaiti təyinatı üzrə istifadə etməyib.

İllkin istintaqın gəldiyi qənaətə görə, vəsaiti ayrı-ayrı hüquqi şəxslərin müvəkkil bank olan "Birlikbank" ASC-də açıldıqı hesablaşma hesablarına köçürməklə həmin vəsaiti faktiki rəhbəri olduğu "A.M.A.Y." MMC-nin Xətai rayonu ərazisində yerləşən binasının təmir-tikinti işlərinə xərcləyib. Özgənin külli miqdarda əmlakını mənimsəməsində şübhələr üçün ciddi əsaslar olduğundan A. Abdullayevə Cinayət Məcəlləsindən qeyd olunan maddələri üzrə ittihəm elan edilib və barəsində məhkəmənin qərarı ilə hebs-qətimkən tədbiri seçilib.

A. Abdullayev özü təqdim etdiyini və Cinayət Məcəlləsindən qeyd olunan maddələri üzrə ittihəm elan edilib. Onunla bağlı iqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi yanında Sahibkarlıq Kümə Milli Fondundan daxil olmuş material Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində araşdırılıb. A. Abdullayevin hebsi ilə bağlı Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin zamanında yaydığı məlumatə görə, illkin araştırma zamanı toplanmış səbutlar əsasında Cinayət Mə-

Hüquq müdafiəçisi Səide Qocamanlı da sayıta açıqlamasında Novruz bayramı ərefəsində əfv sərəncamı veriləcəyinə ümidi edir: "İşçi qrupu bu ay yaşışacaq. Çünkü her il mütəmadi olaraq Novruz bayramı ərefəsində cənab prezident tərəfindən əfv sərəncamı imzalanır. İnanıq ki, bu Novruza da bir çox ailələri sevindirəcəyik".

missiyasının üzvü, deputat Bəxtiyar Əliyev deyib.

O qeyd edib ki, Əfv Komissiyası hər zaman işleyir, mütəmadi olaraq ərizələr daxil olur: "İşçi qrup lazımi sənədləri toplayıb və topladıqca komissiya üzvlərinə təqdim edir. İşlər yekunlaşdırıldıqdan sonra

Papaq altında alımlar var

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Dünən dəyərlər.org saytından zəng vurub Milli Elmlər Akademiyamızdakı son elmi keşfə münasibət öyrəndilər. Yəqin xəboriniz var, AMEA Folklor İnstitutunun bir əməkdaşı Novruz bayramında qapılara papaq atıb sovgat yığlıması adetinə qarşı çıxmışdır. Hörmətli alım əxillilik araşdırımlar sayesində belə qərara gelib ki, papaq bizim namus-qeyrət rəzmizdir, onu ayaq altına atmaq olmaz.

Torpaqlarının böyük bir hissəsini düşmən əlində qoyub yaltaqlıq edən bir millət üçün namus-qeyrətin simvolu Çin istehsalı idman papaqlarıdır, buna sözümüz yoxdur. Ancaq belə deyil. Azərbaycanlılar öz folklor institutlarından xeyli qabaqda olan, mütərəqqi insanlardır. Bunu ele-bele, söz xətrine yazmırıam. Son illerde o institutda bir neçə biabırçı hadisələr olmuşdur. Misal üçün, söyüslər, vulqarizmlərlə dolu nağıllar çap edib uşaqlara göndərmişdilər. Bir işçini ise siyasi rejimin əleyhinə fikirlərinə görə işdən qovmuşdular.

Eyni zamanda mən bu təklifin neftin ucuzlaşması fonda əsməcəyə düşmüş iqtisadiyyatımızın bir törəməsi olduğu qənaətiндəyəm. Onsuz da Molla Nəsrəddin demiş, külək belə əssə heç qapiya papaq atan olmayaq, cünti o papaqlara qoymağa qoz-fındıq lazımdır. Bizdə dövri olaraq belə baş qatışdırı, diqqət yayındır təkliflər ortalağın atılır. Bir vaxt toy və yas yerində yemək bolluğu mövzusu var idi, yadınızna gəlirmi? Nə oldu? Heç zad. Yenə ehsan verən verir, toy süfrələri də aşib-dasıdır. Cünti menasız səhbət idi. İndi bu papaqatma mövzusu da bir qədər məzə mövzusu olub unudulacaq. Əsas da ona görə ki, papaq atan uşaqların heç bu müzakiredən xəbəri olmayıacaq. Onların coxu "Misir, Mikayıł ənd Co" şirkətinin sayesində hərf tanımlırlar.

Ancaq hörmətli dəyərlər.org saytının sualına cavab verərkən mən bir cümle işlədim, sonra yadına bəzi şeylər düşdü, fikirləşdim mövqeyim tam olaraq düzgün də deyil, Azərbaycan alımlarının haqqını vermək lazımdır. Cümle belə idi: "Alımlarımızdan Böyük Adron Kollayderində Hiqqs bozonu axtarıları gözləyəsi deyilik ki, onlar elə papaq atmayı müzakirə edəcəklər".

Məsələ ondadır ki, Avropanın mərkəzində, İsvəçrədə yerləşən həmin CERN-də azərbaycanlı alımlar işləyirlər. Özü də çox şərəflə işləyirlər. Nəinki Azərbaycanı, bir az populist çıxsa da, yazaq: hətta bütün türk dünyasını leyaqətlə temsil edirlər. Örnək üçün, Saleh Sultansoy adlı fizik alımlımız CERN-ə Türkiyəni qoşmaqdə böyük rol oynamışdır. Ümumən, Azərbaycanda təessüf ki, o qədər də yaxşı tanınmaya bu görkəmli alım dünya elmi jurnallarında dərc edilən məqalə sayına, məqalələrinə istinada görə alımlarımız arasında 1-ci yerdədir.

Bəs biz onu niyə tanımırıq? Çünkü Sultansoy 1993-cü ildən çıxıb gedib Türkiyəyə, ordan da Avropa-ya. Öz biliklərini başqa ölkələrdə sərf edən belə alımlarımız yüzlərlədir. Onlar burda qalıb AMEA-nın yaltaq akademiki olmaq, rejimə çəpik çalıb dövlət büdcəsindən uşağına bağ evi, maşın, arvad almaq istəməyənlərdir.

Tək Sultansoy deyil. CERN-də Hiqqs bozonu (ona "Tanrı hissəciyi" də deyirlər - Böyük Partlayışdan, Kainatın yaranmasından qalma zərrəcik olduğu sayıldığı üçün) axtaran azərbaycanlılar arasında bir gənc, istedadlı nəfər də var, atası burda alımdır və məzəlisi odur ki, ata da burda teleskopla Ayın Ramazan bayramında haçan görünəcəyini araşdırır.

Bu da onu göstərir ki, alım, elm kimin elindədirse, hansı rejimdə, dövlətdədirse bunun böyük fərqi var. Biçəqlə adam öldürmək də olar, insan sağaltmaq da. Cəllad əlindədir, yoxsa cərrah - budur əsas məsələ.

Sonda bir müjdəni də bölüşək: deyilənə görə, deputatxana elm haqda qanuna dəyişiklik qayırır, bundan sonra AMEA-ya bizneslə məşğul olmaq hüquq veriləcək. Coxdan lazım idi. O boyda binalardır, boş qalıb, heç olmazsa içəride şadlıq salonu, paltar dükəni-filan aksınlardır.

Abbas Abbasov Azərbaycan xalqını aşağıladı

Azərbaycanlıları Federal Mili-Mədəni Muxtarlıyyəti - "Azer-Ros" etrafında situasiya hələ ki tam aydınlaşmayıb. Bu mövzuya dair son yazımızda qurumun fəxri prezidenti Söyüń Sadiqovun Azərbaycan baş nazirinin sabiq 1-ci müavini, "Milyarderlər ittifaqı" kimi tanınan Rusiya Azərbaycanlıları Təşkilatları İttifaqının (RATİ) əsas və odioz fiquru Abbas Abbasovla mübarizədə geri əskərdiyi haqda yazmışdıq.

Lakin bu mövzuda başqa iddialar da var.

***

Qurultaya isə bir şey qalmayıb. Hətta məlumat gəlib ki, Abbasov tərəfdarları öz tədbirlərini martın 6-da yox, fevralın 20-də keçirməyi planlaşdırır. Üstəgəl, bu ərəfədə Abbas Abbasovun heç də "birləşdirici qurultay"ın ruhuna uyğun gəlmeyən mövqə sərgiləyib. Ermənilərə yaxınlığı şübhə doğurmayan rusdilli "Regnum"a müsahibəsində o, Azərbaycan xalqını aşağılayan ifadələr işlədib. Belə ki, "Azer-Ros"un gələcəyi ilə bağlı ümumi suala sanballı cavab tapmayan Abbas Abbasov azərbaycanlıları təhqir edib. "Bizim qanımızda bazarda alver eləmək vərdişi var, insanlara göstərdiyimiz xidmət də budur" - deyib.

Göründüyü kimi, sabiq vitse-spiker Azərbaycan xalqının tacirliyində başqa elə bir xüsusi qabiliyyətinin olmadığına işarə vurur. Bunu onun həm də erməniyönlü bir nəşre müsahibəsində dile gətirməsi üzüctü olmaqla yanaşı, ikiqat ikrəh doğurur və diqqəti təzədən özünün milli kökən məsələsinə yönəldir...

***

Bu arada Azərbaycanın Rusiyadakı səfirinin müvəvəti, "Azer-Ros"un 17 yanvar qurultayında Sadiqovu və onun mövqeyini dəstekləmək Azərbaycan həkimiyəti adından (səfir müvəvəti həm də rəsmi təmsilçi) kurultaya xeyir-dua vərən Qudsi Osmanov "Mediافax" agentliyinə maraqlı açıqlama verib. O, təşkilatın indiki duruma düşməsində birbaşa Abbasovu günahlandırib, sonuncunun ünvannı olduqca sərt ittihamlar səsləndirib. Müsahibədən bəzi sitatları diqqətə çatdırırıq.

"Təşkilatda parçalanma bu gün yaranmayıb. Ətən il ərzində səfirlilik, səfirlik Polad Bülbüloğlunun adına

Abbas Abbasov

"Milyarderlər ittifaqı"nın əsas fiqurundan xəyanətkar mövqə

Erməniyönlü sayıta müsahibəsində "Alver qanımızdadır" deyən RATİ-nin odioz üzvü "AzerRos"u əldə saxlamaq üçün son həmləyə hazırlaşır; Azərbaycanın Rusiyadakı səfirinin müavinində Abbasovun ünvanına sərt ittihamlar gəldi; **Qudsi Osmanov**: "Əfsus ki, o, ayrı yolla getdi..."

Qudsi Osmanov

qurum fəallarından çoxsaylı şikayət məktubları gelirdi ki, Azərbaycan vətəndaşı Abbas Abbasov onları işinə qarışır, hüquqlarını pozur, öz əlaltıları vasitəsilə təşkilati idarə edir... 17 yanvar qurultayında mən vəziyyətin, böhranın nə dərəcədə dərin olduğunu əyani gördüm".

"AzerRos" 10 ildən artıq uğurla fəaliyyət göstərib. Əfsuslar olsun ki, yeni rəhbərliyin (Abbas Abbasovun adımı Məhərrəmovdan söhbət gedir - red.) son iki ilədəki kursu yaxşı hər şeyi heç endirdi. Mən hələ təşkilatın adından onun rəhbərliyinin Azərbaycanla bağlı səs-ləndirdiyi siyasi bəyanatları demirəm - hansılar ki, yolverilməz idi. Bu bəyanatlardan sonra aydın oldu ki, muxtar qurum bu adamlara yalnız öz şəxsi ambisiyaları və maraqlarını reallaşdırmaq üçün lazımdır... İndi hamı başa düşür ki, mən də o fikirdəyəm ki, "cib adamları"nın köməyi ilə ictmai təşkilatı idarə etmək olmaz. Bu, harada-

"Təessüfə deməliyik ki, son iki ildə Abbasov təşkilatı öz "ata yurduna" çevirib. Mən tıqli sual ortaya çıxır: Ağsaqqallar Şurasının sədri postunda ikən cənab Abbasov kimə xidmet edib, hansı məqsədlər güdüb? Hətta "AzerRos"un fəxri prezidenti Söyüń Sadiqov onun hərəkətlərinə etiraz olaraq qurumdan gedərken belə demişdi: "Qoy Allah Rusiyadakı biz azərbaycanlıları onun fitnələrindən qorusun..."

***

Əlavə edək ki, "AzerRos" etrafındaki son olaylar həm də "Milyarderlər ittifaqı"nın Azərbaycanın siyasi səhnəsində yenidən fəallaşmaq istəyi xəbərləri fonunda diqqət çekir. Yada salaq ki, az önce "Yeni Müsavat" Moskvanın elitar restoranlarının birində "Milyarderlər ittifaqı" üzvlərinin görüşü haqda xəbər dərc edib. Xəbərdə deyildi ki, həmin məclisdə Dağıstan prezyidenti Ramazan Abdulatipov və Abbas Abbasovla bərabər Milli Şuranın fəxri sədri Rüstəm İbrahimbəyov, həmçinin, qurumun digər üzvləri olub.

Xəbərdə o da iddia olundu ki, Rusiya 2015-ci il parlament seçkiləri ərefəsi "Milyarderlər ittifaqı"nın yenidən dirçəltməklə Azərbaycan iqtidarına təzyiq etmə niyyəti güdə bilər. İbrahimbəyov belə bir görüşün olduğunu təsdiqləmişdi.

□ Siyaset şöbəsi

Adam uzun illər Azərbaycan baş nazirinin 1-ci müavini olub. Bilirsınız, insan tarixdə yaxşı adla qalmaq istəyir, öncə öz xalqının yaddaşında qalmalıdır. Özündə sonra o, nə qoyacaq bəs? Təessüf ki, onun şəxsi iddiaları həmvətənlerinin maraqlarını üstəleyir"

***

Öz növbəsində Rusiyanın iri şəhərlərindən olan Permdəki azərbaycanlı icması da Abbas Abbasovun hərəkətlərini pisləyen müraciət yəbib. Müraciətdən sitat:

"Biz qərara alıq ki, bu dialoqu davam etdirək və onu xüsusi format-vətəndaş cəmiyyətinə və demokratikləşməyə dair Amerika-Azərbaycan dialoqu formatında möhkəmləndirək". Bunu ABŞ dövlət katibinin köməkçisi Viktoriya Nuland Bakida keçirdiyi görüşlərin sonunda söyləmişdi. Diplomat əlavə eləmişdi ki, bu, ABŞ-la Azərbaycan arasında ikitərəfli struktur olacaq və Azərbaycanla Avropa Şurası arasında analoji təşəbbüsə paralel işləyəcək.

Amerikalı diplomatın barəsində danışıldığı qurumla bağlı hələ ki təfərruatlı məlumat yoxdur. Bu barədə ABŞ-in Azərbaycandakı sefirliyindən "Yeni Mütəsavat" a əlavə şərh verilmədi.

XİN-in metbuat katibi Hikmet Hacıyev isə dedi ki, ABŞ-dan bununla bağlı Azərbaycan tərəfinə konkret müraaciət olunduğu təqdirdə müraciət təhlil olunacaq, araşdırılacaq və ona müvafiq münasibət bildiriləcək.

"Əgər insan hüquqları, demokratiya və vətəndaş cəmiyyəti sahəsində dialoq üzrə Amerika-Azərbaycan komissiyası yaradılsada, bu, Azərbaycan əleyhinə informasiya yayan bəzi ABŞ təşkilatlarının məlumatlarının yalan olduğunu üzə çıxarıb". Bunu isə "Turan" a həkim partyanın icraçı katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov deyib. O, komissiyanın gələcək funksiyasını belə görür. Novruzovun sözlərinə görə, ABŞ-da fealiyyət göstərən "Human Rights Watch", "Freedom House" və digər bu kimi təşkilatlar Azərbaycan haqda yalan məlumatlar yayır. "Bu təşkilatların rəhbərliklərində erməni əsilli adamlar çoxdur. Onlar erməni lobbisinin dəstəyi ilə Konqres və Senatda Azərbaycan haqqında mənfi fikirlər formalaşdırırlar. Bütün bunlar Amerikanın maraqlarına ziddir və bu komissiya Azərbaycan haqda həqiqətləri yayaraq bu cür halların qarşısını almaqdır", - S.Novruzov qeyd edib.

Öz növbəsində Demokratik İslahatlar Partiyasının rəhbəri, deputat Asim Mollazadə bildirib ki, bu cür işçi qrupu artıq yaradılıb və Avropa Şurası ilə işləyir: "Qrupa hökumət, parlament, QHT və hüquq-müdafiə təşkilatlarının nümayəndələri daxildir. Avropa Şurası və Avropa Parlamenti ilə bu cür əməkdaşlıq var və ABŞ ilə də belə qrupun fealiyyətini normal hesab edirəm". O, Nulandin qeyd etdiyi kimi, vətəndaş cəmiyyəti, demokratiya, insan hüquqları, media azadlığı məsələləri üzrə dialoqa inanır: "İnanıram ki, bu qrup Amerika-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafına xidmet edəcək. Demokratiya və insan hüquqları sahəsində əməkdaşlığı ehtiyac var".

Iqtisadi və Siyasi Araşdırımlar Mərkəzinin rəhbəri Hikmet Hacizadə belə bir qurumun yaradılmasından xəbərsiz olduğunu deyir. Ona görə bu haqda ətraflı danişa bilmir. Ancaq güman edir ki, Nulandin səfərindən sonra Azərbaycan həkimiyəti siyasi mehbəslərdən bəzilərini azadlığa buraxma və ya buna bənzər addımlar ata bilər. Hərçənd bundan artığına ümidi: "Qısa zamanda köklü dəyişiklik gözləmirməm. Bunun üçün gərək geopolitik vəziyyət dəyişsin. Tətəlim, Rusiya dağılışın, onda əsaslı nə isə ola bilər. Rusyanın dağılmamasına isə az qalıb".

O ki qaldı dövlət katibi köməkçisinin səfərindən sonra iki ölkənin münasibətlərində dəyişikliklərin baş verme ehtimalına, Hikmet Hacizadə deyir: "Əfəsus ki, görünüşün detalları mənə

Ancaq yaradılacaq qurumun tərkibində kimlərin təmsil olunacağı məsələsi də günün ənənəvi suallarındandır. Məsələ burasındadır ki, üçüncü sektorun ABŞ-a yaxın sayılan bir çox nümayəndələri ya həbsdedir, ya da basqı altında fealiyyətsiz bu prosesi bir yerdə aparsınlar da, əlavə quruma nə ehtiyac var?"

İnsan Hüquqları və Qanunçuluğun Müdafiəsi Bürosunun rəhbəri Seide Qocamanlı da eyni fikirdədir: "ABŞ və Azərbaycanın dialoq razılığının çox

ABŞ-İa yaradılacaq ortaq qurumun konturları məlum deyil

Bakı ilə Vaşinqtonun razılışdırıldığı yeni qurumun məram-məqsədi barədə detallı bilgi yoxdur; hüquq müdafiəçiləri isə ABŞ-Azərbaycan-AŞ birgə işçi qrupunun yaradılmasını zəruri sayır...

Viktoria Nuland

aydın deyil. Bizimkilerin mövqeyi belədir: "Sizə aeroport, kəmər vermişik, daha nə istəyirsin? Siz Allah, o insan haqları məsələsini qaldırmayıñ. Səudiyyə Ərəbstanı ilə necə əlaqə qurursunuzsa, bizimlə də elə əlaqə yaratın". Bax buna Nulandin cavabı biziñ melum deyil. Ancaq nə olur-olsun (*tutalım, başları bu gün Rusiyaya qarışsa da*) əvvəl-axır insan haqları və demokratiya gündəmə geləcək. Bunu ABŞ hökumətindən ABŞ İctimaiyyəti, qəzetləri, vətəndaş assosiasiyaları və sadə seçicilər tələb edir və edəcək. Bu tələblər güclənəcək".

Politolog Azər Qasımlı AzadlıqRadiosuna deyib ki, iqtidarıñ atacağı ən doğru addım - ABŞ-la lazımsız polemikanı kənara qoyub, yavaş-yavaş siyasi açılıma getməkdi: "İki ölkə arasında yaranacaq qurum da fikrimcə, bu işdə yardımçı olacaq". A.Qasımlı bu səfərdən sonra vətəndaş cəmiyyəti və demokratiya sahəsində müsbətə doğru addımlar atılacağını da istisna etmir.

durumla üzləşib. Həmçinin ABŞ təsisatları da Bakını tərk edib. İki ölkə arasındaki münsəbətlərde uğurlar əldə etmək üçün ilk növbədə qarşılıqlı etimad mühitin yaradılması, bütün terəfələrin təmsilciliyi şəraitində yaradılan qurumun fealiyyətindən keçir. Hüquq müdafiəçilərinin məsələyə özəl ya-naşması var.

Dilərə Əliyeva adına Qadın Hüquqları Cəmiyyətinin sadri Novella Cəfəroğlu deyir ki, Azərbaycanla ABŞ-in yeni qurum yaratmasına ehtiyac gərəmür: "2005-2008-ci illərdə fealiyyət göstermiş, Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətinin və həkimiyətinin nümayəndələrinin ibarət birgə işçi qrupu artıq yenidən fealiyyət göstərir. Bu işçi qrupuna ABŞ-ı və təklif olunan başqa bir neçə nümayəndəni də əlavə edib bir yerdə fealiyyət göstərmək mümkündür. Yoxsa çoxlu sayıda işçi qrupuna nə ehtiyac var? Avropa və Amerikanın əsas məqsədi insan haqları, demokratiya məsələləri deyilmə? Elə isə

□ Cavid TURAN

26 Fevral 1992

XOCALI soyqırımı
unutma!

Xocalı soyqırımı ilə bağlı büyük kampaniya başlayıb

Azərbaycan diasporu dönyanın əksər ölkələrində erməni vəhşiliklərinin çatdırılması məqsədilə tədbirlər keçirəcək Xocalı soyqırımının 23-cü ildönümü bu il ölkələrində yaşanan soydaşlarımız, Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən geniş miqyasda qeyd olunacaq. Soydaşlarımız bu tədbir və aksiyalarla 23 il əvvəl Azərbaycan xalqının məruz qaldığı qətləmə, erməni vəhşiliklərinin yaşadıqları ölkənin ictimaiyyətinə və xalqma çatdırmağa çalışacaq.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitesindən aldığımız məlumatə görə, Azərbaycan diaspor təşkilatları Heydar Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlaşmış "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyasında da aktiv iştirak edəcək. Belə ki, ABŞ-in Nyu-York şəhərində - BMT-nin mənzil qərargahının, Vaşinqtonda isə Ermenistan sefirliyi qarşısında etiraz aksiyalarının keçirilməsi, Los-Anceles, San-Fransisko, Houston, eləcə də digər şəhərlərdə yerli və xarici gənclər arasında faciə ilə bağlı debatların, konfrans, dəyirmi masa və anım mərasimlərinin təşkili planlaşdırılıb. Soyqırımın 23-cü ildönümü ilə əlaqədar Almaniya, Niderland, Belçika, Danimarka, İsveç, Finlandiya, Latviya, Litva, Estoniya, Ruminiya, Macaristan, Çexiyada fealiyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən Xocalı soyqırımının həsr olunmuş müxtəlif səpki tədbirlərinin reallaşdırılması nəzərdə tutulub. Avropanın bir sıra şəhərlərinin mərkəzi küçə və meydandlarında yürüş, etiraz aksiyaları keçiriləcək, bəzi şəhərlərin ictimai nəqliyyatında Xocalı soyqırımdan bəhs edən videoçarxın nümayisi, fotosərgilərin təşkili, fotostendlərin qurulması planlaşdırılıb. Bundan başqa, bir sıra ölkələrin yerli kütüvə informasiya vəsaitlərində Xocalı soyqırımının ildönümüne həsr olunmuş materialların dərci nəzərdə tutulub. Xocalı faciəsinin 23-cü ildönümü ilə əlaqədar Rusiyanın, Ukraynanın bir çox bölgələrində, Belarus və Moldovada da faciəye həsr olunmuş silsilsə tədbirlər keçiriləcək. Faciənin növbəti ildönümü ilə əlaqədar Türkiye, Gürcüstan, Qazaxistanda geniş təbliğat kampaniyasının aparılması da nəzərdə tutulub.

Belçika, Niderland, Danimarka, İsveç, Finlandiya, Latviya, Litva, Estoniya, Ruminiya, Macaristan, Çexiyada fealiyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən Xocalı soyqırımının həsr olunmuş materialların dərci nəzərdə tutulub. Xocalı faciəsinin 23-cü ildönümü ilə əlaqədar Rusiyanın, Ukraynanın bir çox bölgələrində, Belarus və Moldovada da faciəye həsr olunmuş silsilsə tədbirlər keçiriləcək. Faciənin növbəti ildönümü ilə əlaqədar Türkiye, Gürcüstan, Qazaxistanda geniş təbliğat kampaniyasının aparılması da nəzərdə tutulub.

Belçika, Niderland, Danimarka, İsveç, Finlandiya, Latviya, Litva, Estoniya, Ruminiya, Macaristan, Çexiyada fealiyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən Xocalı soyqırımı ilə bağlı böyük kampaniya başlayıb. Ükrayna Azərbaycanlıları Kongresi 15-e yaxın Azərbaycan diaspor təşkilatını özündə birləşdirən Benilüks Azərbaycanlıları Kongresi isə soyqırımla əlaqədar Avropa institutlarının rehbərlərinə və Avropa Parlamentinin 751 üzvünə ünvanlanmış bəyannamə qəbul edib. Bəyannamədə dünya ictimaiyyətinin, xüsusiilə Avropa ölkəleri parlamentlərinin, beynəlxalq təşkilatların diqqətine çatdırılır ki, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistən hərbi birləşmələri tərəfindən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Xocalı şəhərində töredilmiş kütüvə qırğıñ ən ağır cinayətlərdən biridir. Bir gecədə şəhərin əksəriyyəti yazı, usaq və qadın olan 613 dinc sakiniñ vəhşiliklə qətlə yetirilməsi XX əsrin en dəhşəti faciəsidir. Benilüks Azərbaycanlıları Kongresi dünya ictimaiyyətinə müraciət edərək insanlıq qarşı töredilmiş Xocalı soyqırımını tanımağı və günahkarların ədalət məhkəməsinə çağırılmasını teleb edir. Bəyannamə müəllifləri, həmçinin beynəlxalq təşkilatları və Avropa parlamentlərini öz nüfuzundan istifadə edərək bir milyon azərbaycanlı qaćqın və məcburi köçküñün doğma torpaqlarına tehlükəsiz qayıtmasını təmin etməyə çağırırlar. Bəyannamə Avropa Parlamenti, Avropa Komissiyası və Avropa Şurasının sədrlərinə, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, "Amnesty International", "Human Rights Watch" təşkilatlarına, Niderland, Belçika və Lüksemburq parlamentlərinə göndərilib.

Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporu və Ümumukrayna Azərbaycanlı Gençlər Təşkilatının təşəbbüsü ilə isə Kiiev şəhərində Xocalı soyqırımı ilə bağlı büyük kampaniyaya başlanılıb. Bu barədə Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun sədri, Türk Şurasının Kiiev ofisinin koordinatörü Hikmət Cavadov məlumat verib. O bildirib ki, Kiievin mərkəzi metro stansiyalarında Xocalıda azərbaycanlıların soyqırımı ilə bağlı Ukrayna dilində məlumatlaşdırıcı plakatlar yerləşdirilib: "Biz əhalinin daha çox istifade etdiyi "Maydan Nezalejnosti", "Xreşatik", "Teatralnya", "Lev Tolstoy" kimi tanınmış mərkəzi metro stansiyalarının giriş və çıxışlarından asılmış bu plakatlar da erməni hərbi qruplaşmalarının azerbaijanlılarla qarşı həyata keçirdikləri hərbi cinayətlərlə bağlı mətnli plakatlar yerləşdiridik. Bu təbliğat vasitələri fevralın sonundakor da qalacaq".

□ Cavid TURAN

Mümkün olmayanı istəyin ki, mümkün olayı versinlər...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Avtoritar siyasi sistemlərin bir qəliz xüsusiyyəti de olur; nəyin təbliğat, nəyin həqiqət olduğunu bilmək, həqiqəti təbliğatdan ayırmak dönüb olur müşkül bir məsələ...

Ona görə də neft böhranı ərefəsində və dövründə deyişənləri şəxsən men adice təbliğat kimi qəbul etdim...

Ona görə ki, dövlət bütçəsi əhəmiyyətli dərəcədə neftdən asılı ölenin dünyada böyük bir böhran yaşandığı vaxt öz iqtisadi mövqelərini saxlayacağı haqda vədlər mənə əvvəldən inandırıcı görünmədi...

İndi de hiss olunur ki, ölkədə, xüsusən de iqtisadiyyatla məşğul olan sektorlarda bir çaxnaşma var; bu gün bir söz deyir, sabah ona bir düzəliş verir və yaxud da özlerinin dediyi kimi "dəqiqləşdirmə" aparırlar...

Bir tərəfdən deyirlər ki, hər şey guya, qaydasındadır. O biri tərəfdən də əksər layihələri təxirə salırlar, bütçədə indidən qənaət yerləri axtarırlar...

O biri tərəfdən də özləri üçün problem yaradıblar. Avropa oyunlarını nəzərdə tuturam. Bu, böyük məsrəf tələb edən layihədir, mütləq keçirilməlidir, bir sözle, istəsələr də, istəməsələr də, geriye yolları yoxdur...

Elə siyasi vəziyyət də iqtisadi vəziyyətdən geri qalmır. Ölkə iqtisadi girdabın yaxınlaşdırıcı siyasetlə bağlı şayiələrin də sayı artır...

Bəli, payızda parlament seçkiləri olmalıdır. Yadına gəlir, sonuncu parlament seçkisindən dərhal sonra da bunlar ABŞ-a qarşı demarş etmişdilər. O vaxt da deyilmişdi ki, guya ABŞ müxalifət partiyalarının parlamentdə təmsil olunmasını tələb edib...

İndi bunlar seçki ərefəsində ABŞ-a qarşı bir daha demarş etməklə nə demək isteyirler?

Burada iki hal mümkündür. Ola bilsin, qabaqcadan özlərini sığortalamaq və parlament seçkisini ABŞ-Azərbaycan siyasi məsləhətəşmələrinin kontekstində ayırmak isteyirlər. Yəni isteyirlər ki, ABŞ bu məsələnin üstündən sovuşub keçsin. Hətta ola bilər ki, ABŞ-dan artıq belə bir istək izhar olunub, ya da bunlara çatıb ki, ABŞ-in siyasi dairələrində belə fikir var...

O da ola bilər ki, bunlar müxalifətə özləri, ABŞ-in iştirakı olmadan "bazarlaşmaq" isteyirlər. Əger ABŞ-in tələbi ile müxalifətə parlamentdə yer ayrılsa bu, hakimiyətin hədiyyəsi kimi qəbul edilməyəcək, müxalifətin, necə deyərlər, "ayağının altı bir az da yer alacaq" ki, bəs sizi buna məcbur etdik...

Amma müxalifətə özləri yer ayırsalar, bu, tamam başqa məsələdir. Onda necə deyərlər, müxalifətçilər biləcək ki, mandatlara görə kime minnətdar olmaq lazımdır...

Bütün hallarda, güman edirik ki, hakimiyət tərəfdən "bazarlaşma" istəyi olacaq. Bu, nə qədər olacaq, kimləri ehətə edəcək, bunlar da bilinəcək, gecit-tezi var, payiza sayılı aylar qalıb...

Məsələ bundadır ki, hakimiyətlər iki aspektən güclü ola bilir; daxildən və xaricdən. Bu hakimiyət xarici seçimləri ni edib, ABŞ-ı deyil, Rusyanı seçiblər. Deməli, Qərb tərəfdən mövqeləri bir az zəifləyib, halbuki çalışıclar öz siyasetlərində ABŞ-ı, tutaq ki, Almaniya ilə əvəz etsinlər. Amma ABŞ da ABŞ-dir. İndi ABŞ-la bir yerde olmamaq birmənalı şəkildə Rusiya ilə olmaq kimi yozulur...

Qərəz, hakimiyət Azərbaycana deyil, özünə yaxın seçimi etdi - Rusyanın üzərində dayandı. Deməli, bir yolları qalır: "rəngli etirazlar"ın baş verməməsi üçün məcburdurlar ki, daxildə güclü olsunlar. Bunun üçünsə həm müxalifətə, həm də cəmiyyətə dil tapmalıdır...

Cəmiyyət məsələsindən aydınlaşdır. Çox çalışıclar ki, iqtisadi siyasetin ağır sosial nəticələri olmasın. Düzdür, buna nail ola biləcəklər, ya bilməyəcəklər, bu hələ qaranlıq məsələdir...

Qalır müxalifət. Bunun üçünsə parlament seçkisi var... "Bazarlaşmaq" üçün parlament seçkisində əlverişli məqam var mı?

Müxalifət, necə deyərlər, bir-iki "dərs"i, lap dəqiq desək, iki görüşü buraxıb. Elə üçüncü görüşü də buraxmaq olar. Amma dördüncü görüşdə mütləq iştirak etmək lazımdır...

Təbii ki, bunu simvolik olaraq deyirik. 60-ci illerdə etiraz edən Paris gənclərinin çox maraqlı bir şüarı vardi: Realist olun, mümkün olmayanı tələb edin!

Bu hakimiyət bölməyi sirf maddi aspektən başa düşür; yeni, bizim siyasetimiz qalsın, bunun üçün hətta müxalifətə də azacıq pay vere bilərik...

Ola bilsin, belə yol dəha heç bir perspektivi olmayan partiya funksionerlərini qane edir. Amma bir az da realist olmaq lazımdır: mümkün olmayanı istəmək lazımdır ki, sənə heç olmasa, mümkün olanı versinlər...

Eməkdaşlarımız "Lamiyə işi" ilə bağlı Şəmkirə aşaşdırma aparıb. Əvvəlki sayılardan buna dair bir neçə yazı dərc edilib. Müxbirlərimiz öyrənib ki, Şəmkirin sabiq icra başçısı Aslan Aslanov övladının öldürülməsini iş adamı Elpərəst Həsənlinin sifarişi kimi təqdim etməyə çalışıb. Bunu Ruslanı öldürən Lamiyə Quliyevannı qohumu Fariz Yusibov da müsbahəsin-de deyib.

F.Yusibova həbsdə teklif olunub ki, "Xəlil Həsənlı" firmasının rehbəri olan E.Həsənlinin üzüne dursun və azadlığı çıxınsın. Ancaq Lamiyənin xalası oğlu bunu etməyib. Şəmkirde olarkən E.Həsənlili ilə görüşmek istəyimiz baş tutmadı.

E.Həsənlinin həbsdən sonra səhəheti yaxşı olmadığı, danişə bilmədiyi, sinir sistemlərinin pozulduğu, ayağından əməliyyat edildiyi deyildi. Amma onun prezident İlham Əliyevə başına gələn müsibətlərlə bağlı yazdığı məktubu elədə edə bildik. Onun məktubundakı ilginc məqamları dərc edirik.

"Aslanov qardaşımı və oğlumu tutdurdu"

E.Həsənlili məktubunda yazıb ki, Şəmkirde 1998-ci ilde Mərkəzi Kolxoz Bazarını özəlləşdirib. Özəlləşdirmədə icra başçısı A.Aslanovun rəziləq məktubu olub və Dövlət Əmlak Komitesi tərəfindən sənədlişdirilib. Daha sonra şəhadətnamə və texniki passport əsasında Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçirilib. Sahibkarın sözlərinə görə, dövlətə 3 il ərzində keçiriləcək pul 4 ayda ödənilib:

"Torpaq o vaxt satışa verilmədiyinə görə, dedilər 1 il icarəyə götürün, sonra özəlləşdirərsiniz. Sonradan Aslanov mərhum Heydər Əliyevin fərmanına məhəl qoymadı. Aslanov rayon polisi və hərbi polislə birgə bazarı zor gücüne tamamilə bağlatdırı. Məhkəmə işə baxmaqdan çəkindi. Aslanovun hegemonluğu o dərəcəyə çatmışdı ki, heç bir günahı olmayan qardaşımı qanunsuz olaraq evdən qaçırdı, 10 sutka həbs cəzası verdirdi".

Sahibkar yazır ki, Aslanovun öznbəşinə addımını 1 sayılı İqtisad Məhkəməsi lağv edib: "Amma Şəmkir rayon torpaq şöbəsi ilə Torpaq Komitəsinin sədri Aslanova saxta torpaq aktı verdi. Yeniden məhkəməye üz tutdum, akt dərhal lağv edildi. Lakin eddiyə polisinə gedən sənəde icra

Aslan Aslanovun həbs etdirildiyi şəxəminən şok məktub

"Mənə o qədər işgəncə verilmişəm, həbsdən çıxandan sonra 1 il uşaqlarımı tanımadım, yaddaşım silinmişəm"

Şəmkirin sabiq başçısı oğlunun qətlində sahibkar Elpərəst Həsənlini sifarişçi kimi göstərmək istəyib, bazarını dağıtdırıb; daha sonra generalın ölümü ilə bağlı həbs etdirib

başçısı məhəl qoymadı. Aslanov rayon polisi və hərbi polislə birgə bazarı zor gücüne tamamilə bağlatdırı. Məhkəmə işə baxmaqdan çəkindi. Aslanovun hegemonluğu o dərəcəyə çatmışdı ki, heç bir günahı olmayan qardaşımı qanunsuz olaraq evdən qaçırdı, 10 sutka həbs cəzası verdirdi".

Oğluma hərbi hissədən guya 4 dəfə icazəsiz getməsi barədə saxta sənədlər tərtib ediblər. Əger oğlum icazəsiz getmişdə, bəs onda nəyə görə o zanman onlar prokurorluğa raport yazıb verməmişdilər? Mən hərbi hissə və bələk komandırlarından bu barədə soruşanda, hərbi hissə komandırı Təbriz dedi ki,

bizi mecbur ediblər, Aslanovun sifarişidir".

"Həbsdə çəkicilə başıma vurulub, ayağım deşilib"

E.Həsənlili bidir ki, o zaman Şəmkir Rayon Polis Şöbəsinin reisi olan A.Göyüşov altı müavini və 30-40 nəfər polis işçiləri ilə birlikdə bazarın piştəxətlərin 15-ni dağıdıb və bazarın arxa tərəfindəki dağın dibinə töküblər: "1994-cü ilde həmin bu şəxslər mənim

şəxsi vəsaitim hesabına tikirdiyim "Ana Şəmkir" kafesini bütün avadanlığı ilə birləşdə yağılı benzinlə Aslanovun göstərişi ilə yandırıblar..."

İş adəmi ilə icra başçısının çəkişməsi sonda birincinin həbsi ilə neticələnib. 2005-ci ilde A.Aslanov E.Həsənlini ona böhtən atmaqda ittihad edərək tutdurub. Belə ki, həmin dövrde Şəmkir N sayılı hərbi hissənin komandiri, general Fikrət Məmmədovun ölümündə Aslanovun barmağının olduğu iddiaları səslənib. Əslən Lənkərandan olan F.Məmmədov yol qəzasında həlak olub.

İddia olunur ki, onun kariera yüksəlişi A.Aslanovun kürvəsi olan o dövrük müdafiə naziri Səfir Əbiyevi narahat etməyə başlayıbmış. Ölümündən evvel F.Məmmədovun müdafiə naziri teyinati barədə müzakirələr gedibmiş. Qəzanın sui-qəsd olduğu barədə iddialar iş adamın həbsinə getirib çıxarıb. A.Aslanov onun haqqında böhtən atmaq və rüşvət vermək ittihadı ilə cinayət işi açdırıb. Rüşvət vermə ittihadında isə qeyd olunub ki, guya əsgərlükde oğluna görə komandır Təbriz Daşادova 100 dollar verib. Məhkəmədə prokuror E.Həsənlilye 4 il iş istəsə də, hakim 7 il cəza kəsib.

İş adəmi 2, 6 ay sonra prezident tərəfindən əfv edilib: "Bayıl türməsində mənə zəher verilib, işgəncələr olub, çəkicilə başıma vurulub, ayağım deşilib. Oğlumu da həbs etmə istəyirdilər. Onlar Rusiyaya getdi. Mənə o qədər işgəncə verilmişəm, həbsdən çıxandan sonra 1 il uşaqlarımı tanımadım, yaddaşım silinmişdi. İştintaq təcridxanasının reisi nəzarətçi Adil vəsətəsilə mənə zəher vermişdi, 17 vərəmli xəstənin yanına salmışdı".

□ "Yeni Müsavat"ın Reportör Qrupu, Şəmkir

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətlı mövqeyinin müdafiə edilməsi

"Qarabağda müharibə meşə yanğını kimi qəfil başlaya, Rusiya isə bölgədə sülhü təmin etmək adı altında öz qoşunlarını münaqişə zonasına yeridə biler". Bu barədə ABŞ-in nüfuzlu "Newsweek" jurnalı yazır. Virtualaz.org saytı xəber verir ki, jurnalın məqaləsində Azərbaycan və Ermənistən qoşunlarının temas xəttində yanvarın əvvəllərində başlayaraq artan gərginliyə toxunurlar və iki ölkə arasında müharibənin "təsadüfən başlaması" tehlükəsinin mövcudluğundan bəhs edilir.

Ekspertler jurnalı açıqlamalarında qeyd edirlər ki, Rusiya bu münaqişədən regionda hakimiyyətini möhkəmləndirmək üçün istifadə edə bilər.

"Newsweek" yeni ilin başlamasından bu yana temas xəttində ermənilərin onlarla itki verdiyini xatırladır. Bildirir ki, 1994-cü ildə atəşkəs razılaşmasının əldə olunmasına baxmayaraq temas xəttində tez-tez baş veren atışmalar bu münaqişənin xarakterik cəhəti idi. Bununla belə, ekspertlər indi xəbərdarlıq edirlər ki, bu il vəziyyət əvvəlki illərdən xeyli pis olub.

İrəvanda mənzillənmis Strateji Araşdırma Mərkəzinin direktoru Rıçard Kirakosyan deyir ki, o, daha çox təsdiyi müharibədən, yaxud temas xətti boyu toqquşmalar spirallının nəzarətdən çıxıb böyük müharibəyə səbəb olmasından qorxur. Ekspert temas xəttində itkilərin sayının əsasən yay vaxtına hesablanmış döyüş şəraitini nəzərə alanda "çoq qeyri-adı" olduğunu bildirir.

Kirakosyan yaxın aylarda toqquşmaların daha da artacağını gözləyir. O, qoşunların temas xətti boyu bir-birinə nədərəcə yaxın dayandığını təsvir edərək deyir ki, atəşkəsdən sonra heç vaxt belə olmamışdı. Ekspert döyüş zonasının Azərbaycan-Ermənistən sərhədi boyu uzandığını da xatırladır. Kirakosyan qeyd edir ki, sülh prosesinin dayanması ilə əlaqədar olaraq hər iki təref son aylarda silahdan istifadəyə meyllənir: "Azərbaycan və Ermənistən hazırda dünyasının en çox hərbiləşmiş ölkələri sırasındadır. Rusiya hər iki təref üçün əsas silah təchizatçısıdır.

İndi Rusiyadan dəsteklənən separatçılarla Ukrayna arasında davam edən böhranı, Moskvanın Gürcüstana dair aqressiv planlarını nəzərə alan ekspertlər narahatdır ki, Putin regionda hakimiyyətini möhkəmləndirmək üçün xeyli dərecədə riskli ve ağıllı addımları nəzərdən keçirir".

Kirakosyanın sözlərinə görə, Qarabağ ətrafindakı situasiyada maskanın bir tərefi Rusiyadır. Rusiya üçün status-kvo o qədər də yaxşı deyil. Lakin Putin sülhərəməlləri regionda yerləşdirmək üçün bu münaqişəni qızışdırıb.

Qarabağ

"Ermənistən siyasi hakimiyyəti nevroz vəziyyətindədir"

"nevroz vəziyyətindədir"

Politoloq Qabil Hüseynli: "Sərkisan daxildə ictimai rəyin onun əleyhinə sürətlə dəyişdiyini görür və yenə müharibə kartına əl atıb hay-küy salır, Ermənistən əhalisini sakitləşdirməyə çalışır"

"Amerika jurnalının yazdığı məsələ Rusiya silahlı qüvvələrinin baş qərargahında hazırlanmış variantlardan biri ola bilər"

yalar da ortaya çıxa və hətta reallaşa bilər. Rusyanın bir çox kartları var. Təkcə bölgədə müharibəni avlandırmak yox, "beşinci kolon" işə salmaq, milli azlıqlarıaya qaldırmaq, müxtəlif təxribat qruplarını canlandırmaq kimi məsələlər də Rusyanın kartları sırasına daxildir. Amma mənə bele gelir ki, hələlik hadisələr Rusiya-Azərbaycan münasibətləridir. Bu münasibətlər eger normal səviyyədə olacaqsa və Azərbaycan bu məsələdə Moskva ilə dil tapmağa nail olacaqsa, dediyimiz versiya elə versiya olaraq da qalacaq. Əger Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində müəyyən mürəkkəbliliklər, müəyyən cətinliklər meydana çıxacaqsa, təkcə "Newsweek" jurnalının irəli sürdüyü versiya yox, başqa versi-

Putinin ətrafindakılarda belə fikir formalaşmağa başlayıb ki, Qərble münasibətlər pisləşməkdə davam etdiyi təqdirdə Putin müsəlman ölkələri ilə münasibətləri yaxşılaşdırılmalıdır. Müsəlman ölkələrinə yaxınlaşmanın, onlarla strateji əməkdaşlıq yaratmağın mühüm vasitələrindən biri Türkiye ilə, sonra isə Azərbaycanla münasibətləri yaxşılaşdırılmalıdır. Məhz Rusiya-Türkiyə-Azərbaycan üçlüyü həm müsəlman dünyasını vahid bir platformda birləşdirməyə kömək edə bilər, hem də Rusyanın həlli dair optimal bir variant üzərində işləyir və bu variant başa çatıldıqdan sonra Qarabağ problemini həll etmek mümkün olacaq. Düzdür, bu optimal variantın mahiyyəti açıqlanmış və herbi sərr kimi saxlanılır. Amma

isini sakitləşdirməyə çalışır. Sərkisan hiss edir ki, hakimiyətdən gedəcək. İndiki davranışları çabalamadıqdr. Ermənistən siyasi hakimiyyəti nevroz vəziyyətindədir, orada ağız deyəni qulaq eşitmır. Dedişlərinin öz ölkələri üçün hansı nəticələr törədəcəyini de fikirləmirlər. Bu nöqtəyə-nəzərdən Sərkisanın növbəti davakar, millitarist bəyanatını da boş saymaq lazımdır".

Q.Hüseynli ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms Uorlikin Xankendində verdiyi "Gərgin-

liyin artdığı bir vaxtda girovların qaytarılması kimi humanitar təşəbbüs danışqlar üçün daha əlverişli atmosferin yaranmasına səbəb ola bilər" bəyanatını da şəhər etdi. Politoloq bildirdi ki, həqiqətən də Ermənistən öz doğma kəndlərinə doğmalarının məzarını ziyarətə gedən azərbaycanlılarından birini öldürməsi, ikisini isə girov götürüb onları üzərində saxta məhkəmə qurması Qarabağla bağlı sülh danışqları prosesinə ciddi zərbə vurub və zərbə vurmaqdadır. Bunu Ceyms Uorlik də müşahidə edir və narahatedici vəziyyətin yarandığını artıq dilə gətirir: "Mənim zənnimcə, Ceyms Uorlik son zamanlar daha konstruktiv danışmağa, həqiqətlərin üzərinə getməyə başlayıb. Əslində Ceyms Uorlik bu açıqlaması ilə Dilqəm Əsgərovun və Şahbaz Quliyevin ermənilər tərefindən girov saxlandığını etiraf etmiş olub. Bu açıqlama bir daha göstərdi ki, ermənilərin qondarma məhkəmə şousunun azərbaycanlı girovlarla bağlı çıxardığı "hökəm" dünya tərefindən qəbul edilmir, hər kəs bilir ki, azərbaycanlıları qanunsuz olaraq girov saxlayırlar. Artıq Minsk Qrupunun həmsədri etiraf edir ki, həmin şəxslərin girov saxlanması bölgədə gərginliyi artırır. Diplomat gərginliyin artması fonunda diplomatik arenada ireliliyə nail olmağın mümkün olmadığını bilir. Ermənistən kəlbəcərlə girovları hələ de azad etməmək də danışqlar prosesinə açıq-aşkar engel yaradır. ABŞ dövlət katibinin müavini xanım Nulandin da Bakıda və İrəvanda kəlbəcərlə girovların azad olunması məsələsində danışması girovlar məsələsinin Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı danışqlar prosesinə mane olmasından, bölgədə gərginliye stimul vermesindən narahatlılığın təzahürü sayıla bilər".

Q.Hüseynli sonda vurğuladı ki, Dilqəm Əsgərovla Şahbaz Quliyevin azad olunması barədə beynəlxalq ictimai rəy artıq formalışdır. Ermənistən girovları buraxmaqdandan başqa yolu qalmayıb.

Türkiyədə böyük səs-səda doğuran Özgecan Aslan cinayətində qatillərin etirazları eşidənləri dəhşətə gətirib. 20 yaşlı qızı təcavüz etmək istəyən sürücü qızın cəsədini yandırmazdan əvvəl onun əllərini kəsib. Bütün Türkiyəni ayağa qaldıran bu hadisəye Azərbaycandan da reaksiya var.

Belə ki, NIDA-nın həbsdən yeni çıxan üzvü Zaur Qurbanlı və daha bir neçə gənc "Özgecan için mini etek giy" aksiyasına başlayıb. Onlar mini yubka geyinərək, Türkiyədəki gənc qızın təcavüze uğramasına bu cür təpki göstərib. Amma aksiyaya etiraz edənlər, onu lağla qoyanlar, gəncləri məsxərə obyektinə çevirənlər də az deyil. Bu əhval dənən çox özünü səsial şəbəkələrdə göstərir.

Etiraz edənlərdən biri də tanınmış şair Rüstəm Behrudi dir. R.Behrudi önce bu duruma etiraz olaraq səsial şəbəkədə status paylaşmış. Status aşağıdakı kimidir: "Qəribə toplumuq, çox qəribə... Türkiyədə zorlanıb öldürilmiş qız üçün ətek geyinərlər Neftçalada əmisi, atası, qardaşı tərəfindən zorlanmış 15 yaşındaki qız üçün, Ağdaşda zorlanmış 12 yaşında qızçıqaz üçün, Masallıda bacısı ilə evlənmiş qardaş üçün cincirələr beş çaxrtmadılar.

Ətek size çox yaraşır, ətiniz mübarək".

Bu etirazını "Yeni Müsavat"la paylaşan şair bildirdi ki, gənclərin etdiyi sadəcə

görüntüdür: "Niye burda səsləri çıxmır? Artıq Azərbaycandakı əxlaqsızlıq, ailə münasibətlərinin pozulması, boşanmalar ifrat həddə çatıb. Bu da cəmiyyətin deqredasiyasıdır. Cəmiyyət millət olmaqdan çıxıb şeytanlaşmış topluma keçib. Millət sözünü yazmaqdan utanıram. Cəmiyyətdə ajiotajı yaranan adamlar yubka geyinmişlər gülürler. Onlara gülmək yox, əlinə silah alıb vuruşmaq lazımdır".

Müsahibimizin sözlərinə görə, dünyanın bir çox ölkələrində əxlaq polisi deyilən polis var. Onun sözlərinə görə, hətta Türkiyədə də bu polislərdən var, amma Azərbaycanda yoxdur: "Ən əxlaqsızlaşmış cəmiyyətdə əxlaq polisi yoxdur. Bunun qarşısını amaq olar, amma istəmirlər. Səbəb sadədir. Hami əxlaqsız olanda onların əxlaqsızlığı görünməsin. İndi isə gənclər belə aksiya keçirirler. Kim yubka geyinsin, geyinməsin. Türkiyədə yūzərlə belə hadisə olub. Azərbaycanda da olub. Ölkəmizdə 12 yaşlı qızla

çinqləşdirildi.

Zaur Qurbanlı isə "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, bu aksiyani birlinci özü başlayıb. O, bunun kam-

yanda ağladım mən. Bu sekusal çatışmazlıq deyil, əxlaqsızlıqdır".

Zaur Qurbanlı isə "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, bu aksiyani birlinci özü başlayıb. O, bunun kam-

paniyaya çevriləcəyini təxmin etmən hesabladığını dedi: "Cəmiyyətin necə olacağını bilirdim. Cəsarəti çatmayanlar təhqirdə edəcəklər. Niye belə elədik? Deyirlər ki, Özgecan onuna göstərmək istədik ki, geyim intim məsələdir, heç

Hətta Türkiyədə də belə mövqe səsləndirildi ki, qızlar gödək yubka geyinməsələr, kişilər, təcavüzçülər də belə münasibədə olmazlar. Biz onuna göstərmək istədik ki, geyim intim məsələdir, heç

kim qarşıya bilməz. Adı yubka da geyinse, açıq-saçılıq geyinməsə də.

Problem yubkadadırsa, biz de yubka geyindik".

Müsahibimizin sözlərinə görə, burda əsas məsələ qadın-kishi, qadına yuxarıdan aşağı baxmaq məsələsidir. Z.Qurbanlı dedi ki, kampaniyanın Türkiyədəki olaya həsr olunması da səbəbsiz deyil: "Hər kampaniya nəyəsə həsr olunur. "Əsgər ölümlərinə son" aksiyası keçirirdik. Orda bizə deyile bilerdi ki, ateskəs dövründə 10 mindən artıq əsgər öldürülüb. Bu, mənqisizdir. Hər kampaniya partlamannın nəticəsidir. Özgecan aksiyası o demək deyil ki, reklamı çox olana etiraz edirik. Bundan əvvəl olanlara və olacaqlara etiraz edirik. Azərbaycandakı hadisələrdə ad çəkilmədiyinə və xəberimiz olmadığına görə - təcavüze məruz qalanların özü, ailəsinin razılığı olmadığı üçün - bu məsələ ictimailəşmədi".

Z.Qurbanlı dedi ki, yubka ya görə ona lağ edənlər "ana-bacı səhbəti" edən kətəqoriyaya aiddilər: "Bu da onların öz problemidir, bizi maraqlandırmır".

□ Sevinc TELMANQIZI

Rüstəm Behrudi: "Onlara gülmək yox, əlinə silah alıb vuruşmaq lazımdır"

Zaur Qurbanlı: "Cəsarəti çatmayanlar təhqir edəcəklər"

Ölüm hökmü bərpa edilə bilərmi?

Özgecan Aslan cinayətinin ardından Türkiyə cəmiyyəti ölüm hökmünün bərpasını tələb edir. Hətta qardaş ölkənin yüksək rütbəli şəxsləri və ictimai xadimləri arasında da bu fikrə dəstək verənlər var. Bugündən Türkiyə parlamenti ölüm hökmünün bərpasını müzakirə edəcək. Bu barədə Türkiyə parlamentinin Hüquqi işlər üzrə komissiyasının rəhbəri Əhməd İyiməyə bildirib.

Türkiyə parlamentinin üzvü bildirib ki, ölüm hökmü qadınlara qarşı zorakılıq, elecə də xüsusi amansızlıqla cina-yətlər töredildiyi hallarda tətbiq oluna bilər. Qeyd edək ki, Türkiyənin Mersin vilayətində 20 yaşlı təlebə Özgecan Arşanın zorlanaraq öldürüləməsindən sonra bir sıra nazirlər müqəssirə ölüm hökmü vərilməsi tələbi ilə çıxış ediblər. Xatırladıq ki, Türkiyədə ölüm hökmü 2001-ci ildə ləğv edilib, lakin 1986-ci ildən tətbiq edilmiş. Statistikaya görə, ötən il Türkiyədə 228 qadın xüsusi amansızlıqla öldürülüb. Özgecan Aslanın öldürüləməsinə etiraz üçün küçələrə çıxan minlərlə insan da qatilə ölüm hökmü isteyib.

Azərbaycanda demək olar ki, her gün Özgecan As-

Azər Rəşidoğlu:
"Ədalətsiz məhkəmələrin bu missiyani üzərinə götürməsi anlaşılan deyil"

Fazıl Mustafa:
"Türkiyə cəmiyyətinin bu tələblərini haqlı hesab edirəm"

aça bilər: "Məhkəmələrin səhv etmək hüquq həmisi olur. Hətta döyünlərinə ən ədalətli məhkəmələrindən hesab edilən ABŞ məhkəmələri də bir çox hallarda günahı olmayan insanlara şamil edilə bilər. Bunun isə nə demək olduğunu yeqin ki, hər kəs anlayır. Ümumiyyətlə, edam cəzasının fəsəfəsini anlaya bilər. Mən ən amansız cina-yətkarın da hüquqlarının olduğunu düşünürəm və eminəm

icra strukturlarından asılı vəziyyətdədirler. Odur ki, ölüm hökmünün bərpası fəsadlara yol açı bilər. Bu cəza fərqli düşünen insanlara şamil edilə bilər. Bunun isə nə demək olduğunu yeqin ki, hər kəs anlayır. Ümumiyyətlə, edam cəzasının fəsəfəsini anlaya bilər. Mən ən amansız cina-yətkarın da hüquqlarının olduğunu düşünürəm və eminəm

etdiyi cinayətə görə o, Allah qarşısında cəzasını alacaq. Ədalətsiz məhkəmələrin bu missiyani üzərinə götürməsi anlaşılan deyil".

"Ayna-Zerkolo" qəzetlərinin baş redaktoru Elçin Şixli da ölüm hökmünün bərpasının əleyhinə olduğunu bildirdi: "Mən qəti şəkildə ölüm hökmünün bərpasının əleyhinəyəm. Biz vaxtılı irəliyə doğru bir addım atmışq, indi geri qayıtmagın mənası yoxdur. Əger səhəbet cəzadan gedirse, bəzən həbsxana həyatı ölümdən de betə olur. Ciddi rejimli cezəçəkmə müəssisələri var. Qadınlara və uşaqlara qarşı xüsusi amansızlıqla öldürüləməsi ilə bağlı qəbul edilməsinin tərəfdarıyıq. Burada qadınlara qarşı töredilən cina-yətlər də tövsiyə oluna bilər. Ancaq qadın zorakılığı ilə bağlı bütün hallarda ölüm hökmünü tətbiq etmək düzgün deyil".

Deputat Fazıl Mustafa isə bildirdi ki, uşaqlara qarşı töredilən cina-yətlərde ölüm cəzası tətbiq oluna bilər: "Türkiyə cəmiyyətinin bu tə-

ləblərini mən haqlı hesab edirəm. Azərbaycanda da az yaşıllara qarşı töredilən cina-yətlərə görə biz təklif etmişik ki, ölüm hökmü bərpa olunsun. Ancaq bu real deyil. Çünkü Avropa Şurası qarşısında öhdəliyimiz var. İndiki məqamda bu öhdəlikdən geri çəkilmək Azərbaycan üçün çox çətindir. Ancaq buna baxmayaq, bu istiqamətdə işlərin getməsi lazımdır. Təbii ki, burada məhkəmələrin nə dərəcədə ədalətli olacağı da rol oynayır. Ancaq ölüm hökmünün tətbiqində proseduralar bir qədər fərqlidir. Bütün hallarda müəyyən müddətde gözləmə imkanları var. Ölüm hökmü tətbiq olunan kimi insan öldürülür. Müəyyən müddət keçir və o müddət ərzində bu məsələ öz həllini tapır. Burada prezidentə müstəsna səlahiyyətlər verilir. Biz bu cəzanın yalnız azyaşlıların xüsusi amansızlıqla öldürüləməsi ilə bağlı qəbul edilməsinin tərəfdarıyıq. Burada qadınlara qarşı töredilən cina-yətlər də tövsiyə oluna bilər. Ancaq qadın zorakılığı ilə bağlı bütün hallarda ölüm hökmünü tətbiq etmək düzgün deyil".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ

"Qürbətdəki BİZ"

İndi heç kimi belə cümlələrle təccübəldirmək olmaz: "Filan xarici ölkədə küçələri şampunla yuyurlar, itlər üçün gözəllik salonları var..." Çünkü dünyamın o biri ucu bir kompyuter düyməsi qədər yaxındır biza. Her şey barədə anında, detallı bilgi əldə etmək isə su içimə qədər asan... Amma ve lakin xarici ölkəni bir azərbaycanlı mühacirin dildən dinləməyin özgə gözəlliyi var. O ölkənin hər parçası olmuş və ya olmaq istəyən, buna arzulayan... bir azərbaycanlının təqdimatında yaşadığı xarici ölkə. "Yeni Müsavat" bu həftədən etibarən oxucularına yeni bir rubrika təqdim edir: "Qürbətdəki BİZ".

Xatırlayanlar xatırlayırlar, unudanın yadına isə salaq ki, qəzətimizin bundan öncə "Onunla Azərbaycan" adlı rubrikasında bunun tamamen öksi təqdim edilmişdi. Azərbaycanda yaşayan əcnəbilerin gözü ilə ölkəmiz, onun gözəllikleri, qəribəlikləri, insanlarımıza bağlı hər şey... bir amerikanın, hindlinin, İspanianın, çinlinin... gözü ilə, sözü ilə oxuculara çatdırılmışdı. İndi isə bizim gözümüzə xəricilərə baxmaq zamanı gelib.

"Qürbətdəki BİZ" in ilk qonağı isə Fransanın Strasburg şəhərində yaşanan hüquqşunas Könlü Dərya Qasımovadır. Modanın, əsrarəngiz müsəljinin, metbəxin, tarixin, estetikanın... vətəni Fransa və orada bir azərbaycanlı. Və təkcə özü yox, həyat yoldaşı, iki övladı ilə birgə özüne Strasburqda kiçik Azərbaycan yaratmış genc bir xanım. Hekayəsi de özü qədər mənəqlidir.

- *Könlü xanım, Fransada bir azərbaycanlı... Birinci bu hekayənin necə başlamasından danışaq. Necə köçdüz, qərar vermeniz, tərddüdünüz...*

- Düzü, bizim hekayə bir az qeyri-ənənəvidir. Men çox xeyal etdiyim bir iş üçün müsabiqəni keçib iş teklifi almışdım, bir aya yüksək gəldik. 2008-ci ilin sonundan etibarən burdayıq. Demək olar ki, heç tərddüd etmadık, iş müqavili 4 illik idi deye, qayidəcəmizi bilirdik deye, rahat oldu bize. O müqavilə bitdən sonra başqaçı başlıdı və hələ bir müddət burdayıq. Arada yüksəb elimizə-oba-mıza qayıtmış istəyirik, düzü...

- *Bir azərbaycanlı üçün Fransa-*

"Arada yüksəb elimizə-oba-mıza qayıtmış istəyirik"

"Fransızlar Azərbaycan nümayəndəliklərinin təşkil etdiyi konsertlərdə və verdiyi kokteyllərdə musiqimizə, mətbəximizə və belə tədbirlərə xərclənən pullara təccübənlər"

dən ibarətdir ki, bele ümmüleşmələr etmək, düzü, məni narahat edir. Bu gün qızımın sinfi ilə uşaq pianistlərin festivalına getmişdir. Şəhənəyə çıxan uşaqla müsəljinlər arasında hər millətdən, hər rəngəndən uşaq var idi. Hamisi fransızlardır və bu müxtəliflik, səmimi deyirəm, çox gözəl görünürdü.

- *Təndüğünüz fransızlara azərbaycanlıları, Azərbaycana anlatmışız yəqin. Onları bizimlə bağlı na təccübənlədir?*

- Mənim nece belə yaxşı fransızca danişmam. Və ya ümumiyyətə 5 dildə danişmam. Mən onlara deyəndə ki, bizdə hamı ən azı "2-3 dildə danişir", çox təccübənlər, çünki fransızlar xarici dil məsələsində çox yararsızdır. Bu qədər təbii sərvəti olan əlkədən işləmek üçün Fransaya

abadlaşış xeyli. İnsanların davranışlarında da müsbət dəyişikliklər var, amma həm de əsəb, həyecan hiss olunur. Mən, elbəttə, tamamilə nostalji içinde oluram Bakıda olanda. Pis şəyələr demək olar ki görmürəm. Biz beynəlxalq olsa da çox kiçik, sakit şəhərde yaşayınq. Təfəkkirin vəziyyəti, piyada keçidləri-

"Bakıya gələndə insanların davranışlarında əsəb, həyecan hiss edirəm"

nin az olması və sürücülerin piyadalarla qarşı aqressivliyi, polisin vətəndaşa davranışlı artıq çox şeyi dərk edən uşaqları ciddi narahat edir. "Atı atın yanında bağlayarsan hemrəng olmasa da, hemxasiyət

özlərininkə hesab edirlər?

- Bu sual da çətin sualıdır. Mən cə, tutumlu deyilər. Əksinə, açıqdırlar, maraqlanırlar. Mən bir refiqəmin başqa şəhərdə yaşayış valideynləri ilə tanış olanda, çox təccübənlərim ki, mənə görə Azərbaycanla çox maraqlanıb, görüşüməzə gələndə "dərsə hazırlaşır"

"Fransızlarda qadına sítayış var"

Könlü Dərya Qasımovaya: "Fransızların tanış olarkən yanaqdan öpüşməkləri və əbədi şikayətçi tərzlərinə öyrəşə bilmirəm"

"Onlara deyəndə ki, bizdə hamı ən azı "2-3 dildə danişir", çox təccübənlər"

ya, fransızlara alışmaq çoxmur çətindir? Adaptasiya sürəci necə keçdi?

- Menim üçün çətin olmadı. Men 7 il fransızlarla işləmişdim, dila və mədəniyyətə bələd idim. Uşaqlar və yoldaşım isə qətiyyət. Oğlum ana məktəbinin son sinfinən başlıdı və bir kəlmə də fransızca bilmirdi. Ona xüsusilə çətin oldu, çünki ciddi şifahi dərs rejimi var idi. Amma 6 ay sonra artıq danişirdi. Sınıfda filan qalmadan tərəfli ilini başa vurdu və normal qaydada ibtidai məktəbə başladı. İndi 11 yaşındadır və fransızca ciddi mütləq edir. Bura gələndə qızım 2 yaşında idi, elə Azərbaycanca yeniyən dənizdi. Ona daha asan oldu, çünki "yası" yə gedirdi və orda bütün uşaqlarla birgə fransızca "dil aidi". Yoldaşının ingiliscə dərişməsi faktı onu xilas etse də, fransızcasının zəifliyi, mənə, ona bir az mane olur (gülür). Ümumilikdə baxanda, elə bir ciddi çətinliyimiz olmadı adaptasiyada. Uşaqlar

təbii ki, fransızlara bizdən daha rahat alıslıdlar, çünki en çox onlar ünsiyyətdə olurlar fransızlarla. Bəzim üçün heç cür öyrəşmədiyim bəzi şeylər var. Fransızların tanış olarkən yanaqdan öpüşməkləri və ya əbədi şikayətçi tərzləri məsələn. Yoxsa elə bir problem yoxdur.

- *Cox klassik olsa da, soruşun: fransızlarla azərbaycanlılar arasında fərqlər, oxşarlıqlar...*

- Zahirən her şey fərqlidir. Görünüş, geyim, dərişlik tərzi... Daxiliyən isə, mənə, bütün insanlar oxşardır, acılarımız, sevinclərimiz, travmalarımız... Davranışlara gəlincə, bizimlə ən böyük fərq yəqin ki, qətiyyən tərifin olmamasıdır, əksinə bol tənqid var. Ciddi olsaq, ən böyük fərq, əlbəttə, qadın-kishi bərabərliyi məsələsidir. Bu təkcə fərdlər deyil, bütünlükde toplumun heyatını tamamilə bizimkindən fərqləndirir. Zahirən dən gözəbatan fərq yəqin ki, bədən ölçüləridir (gülür).

- *Sizə "klassik bir fransız qadını və ya kişişini təsvir edin", ... desəm? Necə bir tablo canlanar gözünüzün qabağında?*

- Qeyd edim ki, mənə, Fransada qadın kultu var. Qadına sitayış. Kişi və qadın birlikdə o tabloya yerləşdirək, yəqin ki, bir kafede oturub nəvazışla gözəl geyimmiş və meğrur, amma zərif qadının küreyini siğallayan qanlı saçlı, şərfli kişi olar... Amma təessüf ki, statistikaya görə xeyli sayıda zorakılıq və kişi tərəfindən öldürülən qadınlar da var... Zahirən görünüşə, fransızlar bir qayda olaraq, ince, arıq olurlar, kişi də, qadınlar da. Şabaldı saçlı və yaşıltəhər, qonur, bir sözlə, rəngli gözlü, ovurdular batmış və burunları əyri-üyür (gülür). Dodaqlarını qabağa uzadıb və həddindən artıq mimikə və jestlərlə dənizlərlər. Geyimləri və heyat tərzləri həyat fəlsəfələrini eks etdirir. Amma bu dediklərim birmənəli deyil. Fransa cəmiyyəti o qədər müxtəlif irqlərdən və millətlər-

"Uşaqlarımıza burda vərdiş etdikləri hovuzlu, kinoteatrlı, zəngin həyatı Bakıya gedəndə verə bilmirik, cünti orda həddindən artıq bahadır"

gelməyim də təccübəldür onları. Şərqi mədəniyyətdən çıxıb, qədər qərbsayaq olmayımda... Ölkəmizə bağlı isə xüsusi həquqşunas tanışlarım insan haqlarının bərbad vəziyyətinə, məcburi tibbi siyorta olmamasına, pensiyanın məbləğinə, siyasetlə maraqlanılanlar Ermənistanla olan münəqışəyə təccübənləri... Ve təbii ki, Azərbaycan nümayəndəliklərinin təşkil etdiyi konsertlərde və verdiyi kokteyllərə olanlar da musiqimizə və mətbəximizə və belə tədbirlərə xərclənən pullara təccübənlər"

- *İlda neçə dəfə galisiz Azərbaycana? Hər galisində Azərbaycan sizə necə təsir bağışlaşır? Uşaqlığ, tələbəliyi Bakıda keçmiş biri olaraq bu şəhər sizə get-gedə yadlaşır, ya...?*

- Men tez-tez gəlirəm, ailəcə isə iki dəfə gəlirik. Bəzi yaxşı dəyişikliklər var, şəhərin mərkəzi

"məsəlindeki kimi, bütün günü fransızlar kimi şikayetlər, hər şəyi tənqid edirlər.

- *Bir azərbaycanlı na zaman yasağı xarici ölkənin tam bir parçasına çevrilir? Ya da çevrilə-*

"Fransızlarla aramızdakı ən böyük fərq onlarda tərifin olmaması, əksinə, bol tənqidin olmasıdır"

bilmirə?

- Buna birmənəli cavab vermək olmur... Düşünce tərziñin uyğunluğundan asılıdır hər şey. Bəlkə zahirən, fransızsaylığı görüne bilər insanımız, şərf taxar, makiyanı uyğunlaşdırır, amma bəzi şəyler, xüsusi qadına münasibət isə təqdimizdə, ister ki, deyimdir.

- *Fransızlar başqa millətlərə münasibətdə tutumludurları? Onları na qədər müddət sonra*

baycan nağıllarını), burda vərdiş etdikləri hovuzlu, kinoteatrlı, zəngin həyatı Bakıya gedəndə onlara verə bilmirik, cünti orda həddindən artıq bahadır. Azərbaycandakı seksist mentalitetə hirslenirlər: qızlar bunu eləməz, oğlanlar bunu eləməz... Bütün burlara baxsaq, düzü, Fransaya dəyişməz qalır: Azərbaycan. □ Sevinc TELMANOZI

Cümə səhbətləri

Bismillahir-Rahmanir-Rahim! Fəsadla dolu bir dünyada, mühitdə yaşayırıq. Şeytan (ləm) da öz işlərində, öz fealiyyətinə dədir. Bu cür durumda, dünyanın bu cür gedışı olan halında insanların öz vəziyyətlərinə nezər salması, özünün mənəvi durumu barədə düşünməsi - olduqca böyük bir nemətdir. İnsanların belə bir dünyada Allaha bəndə olaraq addımlamağa çalışması - Allahu xüsusi lütflərinin nəticəsidir. Xoş olsun belə Allah bəndələrinin halına.

Möminlər əslində toplumda peyğəmbərlərin (ə) missiyasının daşıyıcılarıdır

Əger müqayisə etsək, deyə bilerik ki, nece ki, zamanında peyğəmbərlər (ə) cahil, ölü toplumlara dirilik, mənəviyyat getirərdilər, halal-haram anlayışlarını getirərdilər, deyərləri tanıtardılar, o cür də günümüzdə hər bir mömin - təbii ki, daha az səviyyədə - məhz həmin missiyani davam etdirir. Günümüzdə bəndəliyə iddiyalı olan hər bir şəxs elə bu missiyani davam etdirir: mahiyyətə Allahu sözü yada salır, Onun unutdurulması yer alan mühitlərdə hərəkəti, davranışını, rəftarı, geyimi, özünü aparması ilə Allahu yada salır. Peyğəmbərlərin (ə) gelişinin mahiyyətində bu dayanardı. Allahu sözünü çatdırıldılar, eyni zamanda özleri də bunu əməli şəkildə yaşıdadırlar. Xoş olsun o möminlərin, möminlərin, bu istiqamətdə addım atan insanların halına ki, nuranı bir yolda addım atırlar. Bunun aqibələrimizə çox böyük təsirləri var. Çünki bu istiqamətdə çalışmaq - o şərait, müqəddiməni yaradır ki, bizlər öz halımızı müsbət təref dəyişə bilək.

Dünyanın qaranlığına işıq salanlar

Dünyada baş verənlərə nəzer salıqla çox gözəl mənzərə ilə qarşılaşmaq olur. Bu gün dünyada kimin nəyi varsa, ortaliga qoyub. Dünyanın bu qaranlığının, dəyərlərinin sönmüş vəziyyətində, Allah kələminin da-ha da az eşidilən bir dönməde müsəlman dünyasında mənəvi bir yüksəlik müşahidə olunur. Xüsusən də bu yüksəlik Əhli-beyt (ə) məməkətlərində se-

İnsanın qəribəti aile münasibətlərinin keyfiyyətindən asılıdır

Hacı İlqar İBRAHIMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-cəməati

qovuşmasına əminliyi olmur".

Başqa bir buyuruşunda isə Peyğəmbərimiz (s) buyurur: "Kimsənin işinin aqibəti size məlum olmayıncı, ondan yaxşı əməllərinə heyvətə gəlməyin. Çünkü insan ömrünün böyük hissəsinin, ya bir hissəsinin yaxşı işlər görməkən keçirir və bu haldə dünyadan köçərsə, cənnətə getmiş olar. Ancaq görürsən insan birdən dəyişir və nələyiq işlər görməye başlayır". Bir tərəfdən ümidiyyik ki, Allah inayet edib, nəzər salıb, Allahu inaetinin hesabına möminlərin aqibətləri xeyirə doğrudur. Amma bununla yanaşı, arxayınlığımızda olmamalıdır və bu hali davam etdirməyi düşünməliyik. Əlimizdə olanlar - gözel, dəyərlidir və Allahu böyük inayətidir.

Allahdan isteyimiz budur ki, bunları her mənəda qoruyub saxlamağı, bunların davamlı olmasını nəsib etsin.

Aile münasibətləri hər yaş təbəqəsində olan insan üçün aktualdır

Ötən bəhsimiz aile, ailəde zehni vəsəsələr, Allah bəyənən ailə münasibətləri ilə bağlı idi. Bu gün həm ölkəmizdə, həm də dünyada en aktual mövzularından biri ailə və ailə münasibətləridir. Yeniyetmə üçün aktualdır ki, İslamin bu haqda ne dediyini öyrənsin, gələcək ailəsini qurmağa başlayanda nəzəri baxımdan məriflənməsi olsun. Cavan üçün aktualdır ona görə ki, ailə büyövərəsini qurarkən dinin bu haqda ne dediyini bilsin. Toplu-

mun, ürfün bu haqda nə deməsi tamamilə ayrı məsələdir. Amma dinimiz ailə barədə nə deyir? Orta və daha yaşılı təbəqə üçün də bu xüsusiət aktual mövzudur. Evlilik, ailə, bunun içərisində olan münasibətlər - hamı üçün aktualdır.

Ailə - Allahu ən sevdiyi quruluşdur

Ötən bəhsimizdə əziz İslam Peyğəmbərindən (s) bu hədisi vurğuladıq və bir daha xatırlatmaq yerinə düşər. Həzret Rəsulallah (s) buyurur: "İslamda evlənmək qədər Allahu sevimli və əziz olan heç bir bina qurulmamışdır". Allah bizi görün həyatımızda nə qədər böyük bir fürsət verir. Çox aydın, çox lətif və rahat bir buyuruşdur. Mübarək dinimiz həm fitri ruhiyyəmi-

olar. Müsəlman gənclik və yeniyetmələr öz-özlüyündə nə qədər mənfiliklərdən, pis məsələlərdən uzaqdırılar, nəfslərini nəzarətə alırlar. Müsəlman gənclik həqiqətən də dəyərlər bir haldadır. Bütün günü topolumda fəsad, mənfiliklər adılaşdırılan zaman gəncin imanlı, təqvalı olması həmin topluma nuranıyyət verər, topluma işiq salar. Bir yaxşı mömin şagird bütün məktəbinde təsir qoyaq. Bir yaxşı mömin telebə, etrafında nə qədər insanın hidayətinə səbəb ola bilər. Bunlar hamısı çox dəyərlər, önemli məsələlərdir. Şeytan (ləm) onların əlinənən bezar olar. Onlar o qədər möhkəm olalar və təqvaya da riayət edərlər ki, nəticədə bütün etraflarında irəliliyəs olar.

Amma bir insanın Allaha etiqadi olsa, etiqadi olsa ki, Peyğəmbər (s) elə-bele söz deməz - mütləq şəkildə bu buyruşların onun davranışına təsiri olar. Sınaqdən keçməyən, heç bir mötəbər qaynağa əsaslanmayan məsələlərlə insan bir yerlərə gedib çıxa bilər. Xüsusən ailə kimi məsələlərdə, aqibətle bağlı olan məsələlərdə insan diqqəti olmalıdır. Qadının üzərində ən böyük haqqı olan şəxs - əri, kişinin üzərində ən böyük haqqı olan şəxs isə onun anasıdır. Toplumda hər şeyi öz yerinə qoyan dinimiz var. Bu, əslində insanlara öz məsuliyyətlərini tanıtır. Övladların anaları qarışında nə qədər böyük məsuliyyətləri varsa, xanimlara da həyat yoldaşları qarış-

Ailə ilə bağlı yalnız streetiplər

Aile ilə bağlı toplumumuzda bəzi məsələlərə yalnız yanaşma var. Halbuki, dinimiz çox zaman bunların tam əksini deyir. Dinimiz ailə qurmağa hazırlaşanlara nikbin, pozitiv olmağı, razi ilə bağlı naümid olmamağı tövsiyə edir. Peyğəmbərimiz (s) buyurur: "Aile qurun, cənubi bu iş sizin ruzinizi artır". Aile qurulması həm de ruzinın artmasına gətirib çıxarar.

Digər yerdə Rəsulallah (s) buyurur: "Öz subaylarınıza evləndirir. Bu əməllə Allah Təala onların əqlərini gözəlləşdirir, ruzilərini artırır və mərdlikləri尼çoxaldar". Allah Təala nuranı ailə təsisatında bu cür bərəkətlər qoyub: ruzinın artması, əqlərin gözəlləşməsi, insanın mərdliyinin, alicənəblığının artması.

Qadının və kişinin üzərində ən böyük haqqı olan kimdir?

Sözsüz k, ailə qurulmazdan önce olduğu kimi, ailə quşulduğdan sonra da İslamin yanaşmasını nəzəre almaq olduqca zəruridir. Çünkü ailə quşulduğdan sonrakı mərhələ ilə bağlı olan məsələlərin düzgün tənzimlənməməsi, əvvəldə buyurulan məsələlərin də təsiri aradan aparar. Dinimizin ailə münasibətlərinə dair ailə üzvlərinin hər birinə ünvanlanmış ince buyuruları var. Bu xüsusda Allahu Peyğəmbəri (s) buyurur: "Qadının üzərində ən böyük haqqı olan şəxs - onun həyat yoldaşı, onun əri; kişin üzərində ən böyük haqqı olan şəxs isə onun anasıdır". Bəşəriyyət bu məsələləri çox təhlil edə, düşünə, cürbəcür qənaətlərə gələ bilər.

Keçən bəhsimizdə bu buyruş etrafında da danışdıq, amma yənə də xatırlatmaq yərindədir. Həzret Peyğəmbər (s) buyurur: "Əgər bir kəsə digərinin qarışında səcdəyə getmək emri verəsi olsaydım, mütləq qadına öz əri qarışında səcdəyə getmək emri verərdim". Ailədə kişinin bu qədər dəyəri, önemi var. Amma kişilər bundan sui-istifadə edə bilməz. Çünkü əmanətdar insan məsuliyyətini daha da dərindən başa düşər. Dinimiz sui-istifadə edən insanlara çox aşağı xisəltli insanlar kimi baxır.

Allahım, bizlərə İslami doğru-dürüst yaşayış və yaşatmağı nəsib et!

Allahım, müsəlman ailələrinde İlahi dəyərlərə bağlantısını gündən-güne artır!

Allahım, aqibətlərimizi xeyrli et! Amin!

Erməni soyadları necə yazılımalıdır?

Dilçilər və redaktorlar əcnəbi ad-soyadları öz dilimizə uyğunlaşdırıb yazmayı doğru hesab edirlər

Mətbuatda xaricilərin ad-soyadının müxtəlif formalarında yazılıması halları ilə tez-tez rastlaşırlıq. Bu hal əsasən də erməni soyadlarında sezikdir. Məsələn, bir mətbu organ Ermənistan prezyidentinin soyadını Sarkisyan, digəri Sərkisyan, bir başqası Sarqışyan yazar. Ermənilərinin xeyli hissəsinin soyadlarının türk mənşəli olduğu da məlumdur.

Bu fakt Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Folklor İnstitutunun Elmi Şurasının qərarı ilə nəşr olunmuş "Türk mənşəli erməni soyadları" kitabında da öz ekinci tapmışdı. Kitabda 434 türk mənşəli erməni soyadının geniş və sanballı izahı verilmiş, onların hər birinin türk-azəri mənşəli olması tarixi mənbələrə və tanınmış türkoloq alimlərə, o cümlədən erməni tədqiqatçılarına istinad olunmaqla, elmi delillerle təsdiqlənmiş və tam sübuta yetirilmişdi. Ancaq bu soyadlar hazırda mətbuatımızda bəzən ermənilərin səsləndirdiyi və yazılışı kimi qeyd edilir. Maraqlıdır, bəs yazılan versiyalardan hansı düzgün və dilimizin orfoqrafik normallarına uyğundur?

Filologiya elmləri doktoru, dilçi alim Nizami Cəfərov erməni soyadlarını öz dil orfoqrafiya məsələlərində uyğunlaşdırıb yazmayı

doğru olduğunu bildirdi: "Təxminən 17-18-ci əsrlerdən başlayaraq ermənilər soyadlarını cənubi azərbaycanlılardan götürüb. 18-ci əsrin sonları, 19-cu əsrin əvvəllerindən başlayaraq isə ermənilər Şimali Azərbaycan soyadlarını işlədiblər. Ancaq təbii ki, onların dilində olan bəzi səsler bizim dilimizdə yoxdur. Məsələn, ermənilər Kocəryan yox, Koçəryan, yaxud da Demirciyan deyil, Demirciyan yazırlar. Yəni onlar adları öz fonetik quruluşlarına uyğunlaşdırıb yazırlar. Amma bizim prakti-

kamızdan da göründüyü kimi, ermənilər soyad formalarını ikili formada yazırıq. Koçəryan da yazırıq, Kocəryan da. Bunun da prinsipi yoxdur. Onlar nece işlədir, nece yazırlarsa, o cür də işlətmək doğrudur, bizim dilimizə uyğunlaşdırıb işlətməkdə doğrudur. Heç biri sahə sayılır. Əsas odur ki, ermənilərin soyadlarının kökünü Azərbaycanlılar götürüb. Onlar bu adları Azərbaycanın mədəniyyətinin təsiri ilə götürüb. Məsələn, Koçəryan soyadının köküne dəqiqət edək, burada soyadın kökü "Köçəri"dir. Buna görə də onların soyadlarını öz fonetikəmizə uyğun olaraq yazsaq daha yaxşı olar. Amma Koçəryan yazılışda da səhv deyil".

Ermənilərlə yanaşı digər xarici dövlətlərin prezidentlərinin və siyasetçilərinin ad soyadına gelinice isə N.Cəfərov bu ad ve

soyadları da öz dil qaydalarımıza yazmanın düzgün olduğunu dedi: "Biz nə qədər xarici ad soyadları bizim orfoqrafik qaydalarla uyğunlaşdırıb yazsaq, o qədər bizim dilimizin mətiqinə uyğun olar. Necə tələffüz edirikse, ona uyğun da yazmaliyiq. Məsələn, uzun illər biz, eyni zamanda gürçülər və bütün dünya Tiflis demisiq və yazmışq. Ancaq sonradan Tbilisi forması ortaya çıxb. İndi biz ikisini də işlədirik. Məsələn, 19-cu əsrden 20-ci əsrin əvvəllerindən dənizdə Tiflis səfəri, Tiflis teatrı, Tiflis mətbuatı deyirik. Amma müasir dövründən dənizdə Tiflis deyirik. Yəni ikisi də doğrudur. Ancaq yaxşı olardı ki, biz yene də Tiflis deyek. Hər bir xalq ister-istəməz adları mümkün qədər öz dilinin quruluşuna, fonetikasına, səslənmə xüsusiyyətinə uyğunlaşdırır. Büyük

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çekən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıcı şans!!!

Öger Size nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməsə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmisiqlik qurtarmaq isteyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətde və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara biler:

- * Cinsi zəflilik, meylin və erekxiyann azalması tam impontensiyyedək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzida düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vezilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqla sizizli, küt və ya keşkin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlər birdən əyilməsi (Peyroni xəstələri)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiye getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq boruların keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçlarmın bütün formalatda tökülməsi və sizanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com "doktor Vaiz Səmədov".

alman şairi Çörçilin adını biz bir neçə cür yazırıq. Yəni adı mənimseyəndə avtomatik olaraq variantlar emələ gəlir. Bizdə də yeni yaranan Terminolojiya Komissiyası bu məsələləri qanuna uyğunlaşdırıbm, şərti də olsa adlardan bir variantı düzgün hesab edilməlidir, digərləri yox. Amma indiki vəziyyətdə heç bir varianta üstünlük vermək olmur".

Dilçilər İnstitutunun Lügətçilik Şöbəsinin müdürü İsmayıllı Məmmədov erməni soyadlarının bizim transkripsiyaya uyğun yazılım oldığını bildirdi: "Erməni ad soyadları öz dilimiz orfoqrafiya qaydalarına uyğun şəkildə yazılımalıdır. "Türk mənşəli erməni soyadları" adlı bir kitab da var. Orada bu barədə geniş yazılıb. Ümumiyyətlə, təcrübə də erməni soyadlarını onların tələffüz etdiyi kimi yazmaq qaydası yoxdur. Bütün xarici soyadlar bizim orfoqrafiya qaydalarına uyğun yazılımalıdır".

"Yeni Müsavat" sayının redaktoru Xalid Kazımlı erməni soyadlarının əksəriyyətinin türk mənşəli olduğunu bildirdi: "Erməni soyadlarının yaradı-

çoğu türk mənşəli olduğu üçün bu xüsusda dağa-daşa düşməyə ehtiyac yoxdur. Həmin soyadın kökü öz dilimizdə necədir, ele də yazılımalıdır. Məsələn, adamin soyadı Nalbəndyandır. Aydın məsələdir ki, sözün kökü "nalbənd"dir. Biz onu "Nalbandyan" kimi yazmamalıyıq. Eləcə "Dəmirçyan"ı "Demircyan" kimi yazmamalıyıq. İqtian soyadlı bir erməni deputati vardi. Onu bəzən İqtian yazardılar. Yanlış idi. Bu kimi misalıları çox artırmaq olar".

Virtualaz.org sayının redaktoru Famil Cəfərli də hazırladı yازılan versiyaların düzgün olduğunu bildirdi: "Erməni ad soyadları öz dilimiz orfoqrafiya qaydalarına uyğun şəkildə yazılımalıdır. "Türk mənşəli erməni soyadları" adlı bir kitab da var. Orada bu barədə geniş yazılıb. Ümumiyyətlə, təcrübə də erməni soyadlarını onların tələffüz etdiyi kimi yazmaq qaydası yoxdur. Bütün xarici soyadlar bizim orfoqrafiya qaydalarına uyğun yazılımalıdır".

□ Günel MANAFLİ

Mülki Müdafiə Qərargahının rəisi rüşvətə görə tutuldu

Bakının Nəsimi rayonunda özünü Fövqələdə Hallar Nəzirliyinin (FHN) polkovnikini kimi təqdim edərək dələduzluqla məsələ olan şəxs saxlanılıb. Əməliyyat zamanı 55 yaşlı Məhərrəmov Əlovsət Əvəz oğlu saxlanılıb. O, vətəndaşları aldadaraq onlardan FHN işə düzəltmək adı ilə pul alıb. Ümumilikdə bu üsulla vətəndaşların 10 min manatdan artıq pulunu monimseyən Ə.Məhərrəmov barəsində cinayət işi başlanılıb, istintaq davam edir.

Qeyd edək ki, Ə.Məhərrəmovun saxlanılması xəberini report.az saytı yayıb. Ə.Məhərrəmov "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin Bakı Dəmir Yolu Qoşağı Mülki Müdafiə Qərargahının rəisiidir. QSC-dən hazırlıda Ə.Məhərrəmovun selahiyətlərini QSC-nin mühəndis vəzifəsində çalışıyan Vüsal Məmmədova həvələ olunduğu bildirilib.

Əyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq,

Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə və etdiyi bacarıqlar:

İlk dərsdən son dərsdə qodur ingiliscə danışmaq!

Sözləri oxubləməkə deyil onları istifadə edərək öyrənmək!

Danışanq sürürlər grammatika bilgisi vədə etmək!

Əla tələffüz və gəvənlər danışmaq

Real ingiliscə səhəbər

BONUS english EXPLOSION

dərsləri kursunun təqdimindən təklif olunur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç 2, ev 2,
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(dəri Şəhər metrosu, İran saflıyının yan)

Elan

Jeleznovodsk şəhəri, stansiya Beştau, Qlinki-15 ünvanında iki-mərtəbəli binanın 1-ci mərtəbəsində tam təmirli 2 otaqlı mənzil, kombi sistemi ilə təchiz olunub, avadanlıqları ilə birlikdə Bakı şəhərinin istənilən yerində mənzillə dəyişdirilir. Əlaqə nömrəsi: +79283706928

Babasıl xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almanıyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparati ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xiisusi hazırlanmış keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gizləmə-dən - lateks həlqə qoymulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Təcili satılır

Lökbatan qəsəbəsinin mərkəzində, H.Əliyev parkının yanında 220.kv.m evrotəmirli, 2 mərtəbəli, 7 otaqlı döşəməsi parket, qapıları və pilləkənləri palıd ağacından, telefonu, qarajı, hamamı, mətbəxi, həyatında meyvə ağacları olan 3 sot torpağın üzərində tikilmiş villa

TƏCİLİ SATILIR.

3-cü mərtəbəni də tikmək olar (mansard).

Qiyməti razılaşma yolu ilə (Real qiymətdən ucuz)

Əlaqə telefonları: 077 - 769 - 59 - 10; 077 - 365 - 98 - 40; 012 - 497 - 43 - 04

ÜSAVAT

Son səhifə

N 39 (6067) 20 fevral 2015

256 il yaşamağın sırrı

Inanılmaz olsa da çinli Li Ching Yuenin 256 il yaşadığı iddia edilir. Üstelik, bu iddia dünyanın en prestijli jurnalı olan "Time" tərəfindən irəli sürülmüş. Jurnalda yazılınlara görə, Yuenin 256 il yaşamasının səbəbi "İt-göyərcin-tısbağı" üçlüsüdür. Çinin məşhur döyüşçülərindən biri kimi tanınan Yuenin 1736-ci ildə doğulduğu deyilsə də, rəsmi sənədlər doğum ilinin 1677-ci il olduğunu gösterir. Bu doğum tarixlərinə görə döyüşünün 1933-cü ildə öldüyü zaman 197 və ya 256 yaşı olmalı imiş. Hər iki halda o, dünyanın en uzun müddət yaşayan insanı olub. O, həyatını dağların eteklərində bitki toplayaraq və uzun yaşamağın sirrini öyrənməyə çalışaraq keçirib. 1748-ci ildə Çin ordusunda döyüş müəllimi kimi çalışmağa başlayıb. Bəziləri onun təbii yollarla olduğunu desə də dostları "bu dünyada edəcəyim hər şeyi etməşəm, artıq evə gedirəm" deyərək özünü öldürdüyüünü iddia edirlər.

Ching Yuen hər zaman uzun yaşamağın sırlarını belə açıqlayırdı:

- Təmiz üzək;
- Tısbağı kimi oturmaq;
- Göyərcin kimi yerimək;
- İt kimi yatmaq.

Gözəllik atlası hazırlanı

8-ci mərtəbədən

yixıldı, amma sağ qaldı

Rusiyada inanılmaz hadisə baş verib. Sibirin Leninska Kuznetçova şəhərində bir nəfər yaşadığı binanın səkkizinci mərtəbəsindən aşağı yixılıb. 23 yaşlı gənc həddindən artıq sərxoş olduğu üçün müvazinətini itirib və mənzilinin evyanından yixılıb. Maraqlı ondadır ki, yixılan şəxs hadisədən yüngül siyriqlarla xilas olub. Hündür mərtəbəli binadan yixılaraq möcüzəvi şəkildə sağ qalan sibirlə gənc daha sonra ayağa duraraq evinin yolunu tutub. Hadisə təxminən gecə saat 3 radələrində baş verib. Gənc oğlanı ölümən həyətdə qalaqlanmış qar topası xilas edib. Gənc oğlan evyandan düşərkən evdə onun otaq yoldaşı olub. O, dərhal təcili yardımə zəng edərək hadisə yerinə həkim çağırıb. Xəstəxanaya aparılan gəncin səhhətində heç bir ciddi problem olmadığı məlum olub. Həkimlər gəncin həddən artıq sərxoş olduğunu bildirib.

Bey xəstələndi, gəlin başqasına ərə getdi

Həndistanda baş verən qəribə toy ölkə mediasının gündəmindən düşmür. Bir neçə gün evvel təşkil edilən toy mərasimi zamanı bey huşunu itib. Məlumatlara görə, Jugal Kişore adlı bəy xəstə olduğunu gəldindən gizlədib. Toy zamanı bey huşunu itirib və hər şey məlum olub. Beyin xəstələndiyini görən gəlin toyu gələn dəvətlilər arasından özü üçün yeni bir boy tapıb və onunla evlənib. Bir neçə saat sonra xəstəxanadan çıxan Kişore gəlinin yanına gəlib onuna evlənmək istədiyi desə də, qız qərarından vaz keçməyib. Kişorenin ailəsi polisə şikayət etə də, gəlin ərə getdiyi üçün ona bir şey etmək mümkün olmayıb. Toyu yarımcıq qalmış beyin ailəsi şikayetlərini geri götürməyə məcbur olub.

QOÇ - Yeni səmalarla rastlaşma ehtimalınız böyükdür. Ola bilsin ki, qarışlaşdığınıza adamların bir çoxu mövcud problemlerinizin həlliində əsaslı rol oynasın. Odur ki, buna həzir olun.

BÜĞA - O qədər də səmərəli təqvim deyil. Bir tərəfdən cəhdlerinizin boşça çıxmazı, digər tərəfdənse səhhətinizle bağlı problemlərin baş qaldırması əsəblərinizə mənfi təsir göstərə bilər.

ƏKİZLƏR - Göstəricilər düşərli bir gün yaşayacağınızı bəyan edir. Xisətinizdən asılı olaraq ətrafda hər şey gözəl olacaq. Amma vaxt tapıb müqəddəs ziyyətgahlarına da baş çəkməyə çalışın.

XƏRÇƏNG - Hansısa xoşgelməzlik haqqında düşünməyə dəyməz. Çünkü ulduzların düzümü günün eksər saatlarını xoş ovqatda keçirəcəyini bildirir. Təzə xəbərlər və bündəcə artım da gözlənilir.

ŞİR - Ailə-sevgi münasibətlərdə bütün proseslər ürəyinizcə olacaq. Bu səbəbdən də qarşı tərəfin rəylərinə hörmətə yanaşmalısınız. Yeni sövdələşmələrdə təşəbbüskarlığı elə alın.

QIZ - Həddindən ziyadə məhsuldar gündür. Nəzərdə tutduğunuz planların əksəriyyətini reallaşdırıa biləcəksiniz. Yeni təkliflərə razılıq verin. Əks təqdirdə, müttəfiqlərinizi itirəcəksiniz.

TƏRƏZİ - Təxminən saat 13-e qədər ümumi əhvalinizdə gərginlik müşahidə olunsa da, sonrakı müddəti normal şəkildə başa vura biləcəksiniz. Bütün iş və görüşlərinizdə Allahu yaddan çıxarmayın.

ƏQRƏB - Yaxşı oları ki, vaxtinizi bütünlükə münasibətlərin tənzimlənməsinə həsr edəsiniz. Çünkü hesablamalar fəaliyyətdə passivliyin hökm sürəcəyini göstərir. Dini dəyərlərə hörmət edin.

OXATAN - Hiss olunur ki, ətrafinizdə olanların əksəriyyəti fikirlərinizə qarşıdır. Lakin bunu əsəbi şəkildə qəbul etməməlisiniz. Sübut edin ki, haqqınızda deyilənlər doğru deyil.

ÖĞLAQ - Qərarlarınızda qətiyyətli olma-sınız, qarşınızda çıxan mühüm şəslərini itirəcəksiniz. Risk etməkdən qorxmayın. Hər şəydən əlinizi üzəndə heç olmasa sevgi ami-lindən bəhrəlenin.

SUTÖKƏN - Bəxtinizdə müəyyən qədər mübahisəli bir tarix durur. Odur ki, istər evde, istərsə də iş yerində çilçinliqdan uzaq olma-sınız. Konflikt yaratmaqdansa, barışdırıcı mövqə seçin.

BALIQLAR - Gün ərzində mənfi enerjili Ay bürcünüzdə qərar tutacaq. Buna baxmaya-raq, kifayət qədər dəyərli bir gün yaşayacaqsınız. Atığınız addımlar ətrafda sizə qarşı rəğbet yaradacaq.

Unutmayın, Tanrı ulduzlarından daha yüksəkdə durur!

104 dovşanla birlikdə yaşayır

Almaniyada yaşayış bir qadın kiçik evində 104 dovşanı ilə birlikdə yaşayır. 48 yaşlı qadının evindən pis qoxu göldiyini de-yən qonşular polisə şikayət ediblər. Polislər evin qapısına yaxınlaşdıqları zaman evdə çoxlu sayıda heyvan saxlanıldılarını başa düşübələr.

Adı açıqlanmayan qadının evinə girən polislər evin hər yerində dovşanlar olduğunu görüblər. 104 dovşan plastik qəfəslərde saxlanılmışdır. Dovşanların sahibi olan qadın əvvəllerə az sayıda heyvan olduğunu, lakin onların birdən-birə çoxaldıqlarını deyib. Heyvanlarını verməyə qıymayan qadın onları eyni vaxtda saxlamağa qərar verib. Qadının evindəki dovşanlar S-Botang zooparkına aparılıb. Dovşanların sahibi heyvanlara işgəncə etdiyi üçün məhkəməyə çıxarılaceq.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.300